СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 150. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 2-го липня 1941. No. 150. Jersey City, N. J., Wednesday, July 2, 1941 VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ДАЛЬШІ АРЕШТИ ШПИГУНІВ

НЮ ЙОРК.—Федеральні аґенти арештували чергових трьох шпигунів. Всі вони є натуралізовані громадяни, німецького походження. Вони робили службу курієрів між Злученими Державами Америки і полуднево-американськими краями. Їх арештовано на покладі корабля, як вони прибули до нюйорського порту. Сім шпигунів із 29, арештованих попереднього дня, вже признались до вини. Решта відпирається вини і хоче судової розправи. На них суд наложив застав у висоті $25,000.

ВЕЛИЕМ ҐРІН ЗА ДАЛЬШУ БОРОТЬБУ З КОМУНІСТАМИ.

ВАШИН'ҐТОН. — Вилійем Ґрін, голова А. Ф. П., видав заклик до всіх своїх юній, щоб вони далі зводили безпощадну боротьбу з комуністами по юніях, бо комуністи є „смертельні вороги" американських юній і цілого американського народу. Факт, що офіційна загранична політика Америки узнала за корисне, з боку американських інтересів, помагати Советам, цілком не зміняє справи, що комуністів треба далі виполювати з організованого робітничого руху, вже хочби тому, що вони ставлять інтерес Советів понад інтерес американського робітника й американської нації. Ґрін закликав юнії, щоб вони висилали на свої конвенції таких делеґатів, які не мають нічого спільного з комунізмом, а також, щоб усували з проводу в юніях людей з комуністичними переконаннями.

ПОХОРОН ІҐНАЦА ПАДЕРЕВСКОГО.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт запропонував родині Падеревского, щоб вона похоронила тимчасом його тіло на національнім Арлінґтонськім цвинтарі в Вашинґтоні. На стало ховати чужинців на цім цвинтарі є заборонено. Родина Падеревского приняла цю пропозицію, з тим, що остаточно тіло Падеревского буде перевезене до Польщі. Лише серце пяніста буде поховане далі в Америці, яку він „любив найбільше по своїм рідним краю, Польщі".

З причини смерти висловили свій глибокий жаль найпередовіші люди з політичних і мистецьких кол, в яких Падеревскі був добре знаний і відгравав сам передову ролю.

ВРЯТОВАНІ З ЗАТОПЛЕНОГО КОРАБЛЯ.

НЮ ЙОРК. — На кораблі вертають до дому назад 17 шпитальних піклунок і 11 американських моряків. Вони їхали до Англії, щоб там робити службу: піклунки мали працювати в шпиталю, а моряки мали робити службу біля американської амбасади в Лондоні. Але по дорозі їх затопила ворожа субмарина і вони якийсь час плавали по морі в рятункових лодках, доки не підняв їх один корабель. Всі вони крім двох моряків, здорові.

СУБМАРИНИ ДІЮТЬ БЛИЗЬКО КАНАДИ.

ВАНКУВЕР (Бритиш Коломбія). — Канадійський премієр МекКензі Кінґ, заявив, що німецькі субмарини підсуваються чимраз ближче до берегів Канади. Вони діють вже на широку скалю біля берегів Ґренляндії, себто на тих водах, які ще донедавна уважано в Канаді за зовсім безпечні.

ДОХОДЖЕННЯ В СПРАВІ ФЛЬОТИ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Ґвілер домагався в сенаті ухвалення резолюції, на основі якої сенатський комітет морських справ взявсяб за провірення чуток, начеб то американські воєнні кораблі вже були вплутані в „стріляючу війну" і вже затоплювали німецькі субмарини. Бо такі чутки помістили були в ґазетах деякі американські передові журналісти.

ЕСТОНСЬКИЙ КОНСУЛ ПРОТИ ВСЯКОЇ ОКУПАЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — Естонський консул Йоганнес Каїв, видав офіційну заяву, в якій говорить, що Естонія є так само проти німецької окупації, як і проти большевицької. Естонія хоче повної самостійности, а не заміни одного окупанта другим. Естонія довго боролась за свою самостійність, доки її не виборола. Але Совети знов знасилували її. Естонці наново почали боротьбу. Та вони не просили німців, щоб вони вступали в їх край і замінювали большевицький режім націстичним. Коли таке станеться, естонці далі будуть боротись проти націстичного режіму, казав Каїв.

ПЛЯНИ ПРОТИЛЕТУНСЬКИХ СХОВКІВ.

НЮ ЙОРК. — Посадник Ля Ґвардія скликав до себе 500 секційних завідувачів протилетунською обороною і заявив їм, що вони на случай нападу ворожих літаків мають робити? 62,000 „ер ворденс", говорив Ля Ґвардія, це тільки початок. Далі треба буде подвоїти і потроїти цей склад. Крім того більші компанії матимуть своїх власних протилетунських сторожів.

ВІДКРИТТЯ АРХІВНОЇ БІБЛІОТЕКИ Ф. Д. РУЗВЕЛТА

Минулого понеділка президент Рузвелт відкрив в своїм рідним містечку, Гайд Парку, Н. Й., державну бібліотеку, в якій будуть міститись всілякі державні архіви, звязані з довгою державною службою президента. Та бібліотека носитиме назву президента Рузвелта. Уряд побудував її на прохання самого президента, на площі дарованій президентом, зараз через дорогу від його приватної резиденції в Гайд Парку. Відкриваючи її президент сказав, що в засаді всяка бібліотека є ознакою віри людей в будучину. Вона має на ціли скупчити минулий досвід людей, щоб вони могли в будучому користати з цього досвіду і приходили до розумніших висновків. Поступ існує лише тоді, коли теперішні покоління користають з досвіду минулих поколінь і уникають тих помилок, які робили минулі покоління.

ФРЕНК НАКС ВИСКАЗУЄТЬСЯ ЗА ВИПОВІДЖЕННЯ ВІЙНИ

Секретар фльоти Френк Накс виголосив перед зібранням ґубернаторів, яке відбувається в Бостоні, промову і в тій промові накликав Америку, щоб вона вдарила тепер цілою силою в Ґітлера, а цілком певно віднесе перемогу. Тепер є знаменитий момент для цього, говорив він. За останні роки Америка вже створила величезну воєнну машину. При помочі неї вона моглаб відразу очистити цілий Атлянтійський океан від ворожих сил, а далі віднести повну перемогу. „Ми можемо завдати, без найменшої тіни якогось сумніву, поразку цим поганським силам й забезпечити побіду для християнської цивілізації, говорив він.

ВЕЛИЧЕЗНИЙ БУДЖЕТ НА НАСТУПНИЙ РІК

Федеральний конґрес радив до пізної ночи, щоб ухвалити всі фінансові позиції в державнім буджеті на наступний рік. А цей рік вже зачинається з першим липня ц. р. Закон вимагає, щоб буджет був ухвалений ще заки зачнеться той фіскальний рік, на який ухвалюють видатки. Тому конґрес мусів радити до пізної ночи, дня 30 червня ц. р., доки всі суми не були ухвалені.

Цей буджет є найбільший дотепер в цілій історії Америки. Ще ніколи Америка не ухвалювала таких величезних видатків. Ті видатки будуть виносити поверх 33 біліони долярів, себто на 14 біліонів долярів більше, ніж було минулого року, що зо свойого боку був також рекордовим в цілій історії Америки. Ці видатки підуть головно на армію і фльоту. Цивільні видатки виносять біля чотирьох біліонів.

ФРАНЦІЯ ЗРИВАЄ ЗНОСИНИ З РОСІЄЮ

ВІШІ. — Французький уряд маршала Петена зірвав дипльоматичні звязки зо совєтською Росією.

Негайно за тим, почалися арешти росіян по всій Франції, при чому арештовано не лише комуністів, але й так званих „білих росіян".

Французьке міністерство краєвої господарки заборонило свобідний оборот маєтків російських громадян.

Рівночасно уряд пояснив, що зірвання дипльоматичних зносин з російським урядом ще не означає виповідження війни проти Росії. За мотив цього кроку подано підривну комуністичну пропаганду проти суспільного порядку Франції з боку доплоьматичних і конзулярних представників Москви. Кажуть, що це посунення французького уряду є такою самою несподіванкою для Німеччини, як для Англії й Росії.

МОСКВА ПРО ЗІРВАННЯ ЗНОСИН МІЖ ВІШІ Й РОСІЄЮ

МОСКВА. — С. А. Лозовский, віцекомісар заграничних справ, подаючи до відома вістку про зірвання дипльоматичних зносин між Віші й Москвою, заявив, що французи це невинні жертви ґітлерівських агентів та що уряд у Віші старається бути „служанкою для всіх". Можна, французький нарід колись йому за це відплатиться.

На закид французького уряду в Віші, що мовляв російські громадяни вели підривну акцію проти суспільного порядку в Франції, Лозовський заявив, що не відомо, який суспільний лад існує в Франції.

„ВІЛЬНІ ФРАНЦУЗИ" ЗА СОВЄТСЬКУ РОСІЮ

ЛОНДОН. — Провідники „вільних французів" заявили свою солідарність зо совєтською Росією. Політичний директор „Вільної Франції" зложив відповідну заяву на руки совєтського амбсадора в Лондоні.

НАПРУЖЕННЯ В ЯПОНІЇ

ТОКІО. — Японський уряд ще далі вагається, яке становище заняти йому супроти російсько-німецької війни. Так звана найвища воєнна рада відбуває далі постійні сесії, але вислідн нарад ще не відомі. Ходять уперто чутки про наближаючіся зміни в кабінеті.

Замітно, що в Ганой, в французькій Індо-Хіні японські військові урядники захопили 41 троків американського підприємства для торговлі з Далеким Сходом.

ВИТАЮТЬ НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКА.—Німецький підпис під цю світлину, переслану радіом з Берліну, каже, що населення на польсько-литовській границі витало вročисто німецькі відділи, що ввійшли до місцевости по відступі російських військ.

ВЕЛИКІ БОЇ ЗА МІНСЬКОМ

БЕРН (Швайцарія). — Понеділкові донесення з Москви й з Берліну знову малюють зовсім відмінні образи воєнних операцій. Назагал Німеччина говорить про щораз більші перемоги, а Росія про впертий спротив.

Берлінське донесення говорить передовсім про піймання великих російських армій у западню коло Бялостоку та висунення німецьких військ трикутником поза Мінськ, столицю Білої Руси. Мовляв, там німецькі війська захоплюють російські в новому трикутнику, на чільному куті котрого є місто Смоленськ, що лежить три-пяті частини дороги від границі до Москви. Мінськ уже в німецьких руках.

Заняття Львова й „український клин".

Південні війська німецької армії посуваються трикутником на полудне від пінських боліт, через Луцьк на Рівне, а полудневі на Львів, котрий вже в німецьких руках від 4. години 20 хвилин рано в понеділок. Проти цього клина, мовляв, російська команда висуває найкращі свої війська.

Німецьке донесення малює добуття Львова як дуже трудну операцію, бо німцям прийшлося добувати нові російські фортифікації, побудовані за найновішими методами. Добувши Львів, німці сподіваються, що дальший наступ військ „на українському клині" піде гладко. Наступ німецьких військ на Дубно загрожує російським військам за Львовом.

Німецьке донесення говорить далі про розбиття російських військ над Балтиком. Мовляв, там німці добули міста Лібаву й Якобштадт в Латвії й незадовго займуть важний балтійський порт Ригу.

Московські спроби спротиву.

Російські донесення говорять передовсім про невдалі заходи фінських і німецьких військ прірвати північний російський фронт і вдарити на Ленінград. Показується з того, що бої ведуться в околиці Мурманська, далеко на півночі, недалеко Білого Моря й Північного Ледового океану.

Про ситуацію в околиці Мінська російське донесення говорить, що там російські війська зізолювали (відлучили) великі німецькі сили від маси німецької армії. Про дальші фронти говориться, що всюди російські війська здержали німців.

До цього додається, що німецькі війська втратили велику силу боєвих повзів у боях на схід від Луцька.

НІМЦІ ХВАЛЯТЬСЯ ЗАТОПЛЕННЯМ ЩЕ ОДНОГО РОСІЙСЬКОГО КОРАБЛЯ.

БЕРЛІН. — Німецьке радіо подало вістку про затоплення ще одного, отже вже четвертого російського воєнного корабля. Мовляв, затопили його німецькі бомбовики коло Констанци на Чорному морю. Корабель належав до типу контрторпедовців.

НАЙВИЩА РАДА РОСІЙСЬКОЇ ОБОРОНИ.

ЛОНДОН. — За звідомленнями з Москви, найвищий комітет оборони совєтської Росії складається зо Сталіна як предсідника, Молотова як заступника предсідника, маршала Ворошилова, комісаря державного безпеченства Берії та ґенерального секретаря комуністичної партії Маленкова.

У своїй заяві російський уряд заявив на радіо, що він буде боротися, поки Ґітлер не впаде й „переможці світа" не будуть побиті. Цю заяву видано іменем премієра Сталіна й президента Калініна.

ЩО РОБИТИ АНҐЛІЇ З ФІНЛЯНДІЄЮ?

ЛОНДОН. — Бритійський уряд студіює тепер питання, яке становище заняти йому до Фінляндії, що, звісно, виступила з Німеччиною проти Росії, а тимсамим і проти Анґлії.

Фінський уряд зробив публічний закид, що російська артилерія стріляє фосфоричними кулями, що підпалюють усе, навіть мокре дерево. Каже цей уряд, що такі пожари важко вгасити.

НІМЦІ НАХОДЯТЬ УКРАЇНУ ЗНИЩЕНУ.

БЕРЛІН. — Німецькі звідомлення з німецької кампанії в Україні стверджують, що німецькі війська найшли українські землі знищені до краю.

АНҐЛІЯ ПРИЗНАЄ „СЕРІОЗНІСТЬ" ПОЛОЖЕННЯ РОСІЇ.

ЛОНДОН. — Урядові анґлійські круги не криються з тим, що положення російських військ є справді дуже поважне. Вони сподіваються, що в найближчих днях скояться вирішальні події.

Невтральні обсерватори вважають німецький наступ на Київ більше небезпечним для Росії ніж північний наступ в околиці Бялостоку й на Литву. Втрата Києва поставилаб коло міліона російського війська в критичне положення.

Замітно, що за донесеннями з Віші, осідку французького уряду Петена, військові обсерватори не займають такого песимістичного становища; мовляв, російські війська ще не розбиті, а ситуація для московського уряду ще не є сеpіозна.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

РОЗКРИТА ТАЙНА?

У світлі нових подій на сході Европи, себто вибуху німецько-російської війни вияснюється нарешті тайна, якою був оточений приїзд гітлерового приятеля Геса до Англії. Вияснюється теж рівночасно, чому англійський уряд так довго замовчував те, що він самий знав про справу.

Стверджують тепер ґазети майже однодушно, що Гес приїхав до Англії не проти волі Гітлера, але за його відомом і згодою. Він поспросту мав місію від націстичного уряду. Ця місія була дипльоматична, построєна за правилами німецької так званої високої політики.

Тлом її, як догадуються, була зневіра Гітлера в можливість виграння війни з Англією. Прийшли до цього переконання, Гітлер рішився зробити угоду з Англією. Притягнути її до згоди задумав вигладам загарбань коштом інших держав. У виборі цих жертв він собі не жалував. Першою жертвою мала бути французька імперія. Цю державу, нібито заморену з Гітлером, мали між себе поділити передовсім Німеччина й Англія. Америці й Італії могли припасти якісь охлапи. Якщоб цей плян не був до приняття, тоді Гітлер звернувся би проти свого іншого союзника, Сталіна, і мав поділити між Англією й Німеччину російську імперію. При сприятливих умовинах могли би ці держави поділитися й Францією й Росією.

Подаючи такий плян, Гітлер не представляв собі ніяких труднощів. Противно він сподівався, що плян покажеться дуже приємливим для Англії. Адже спілка Гітлера з демократичною державою зняла би з Німеччини клеймо націзму. Зрештою, якби Чорчил не пішов на цей плян, Гітлер сподівався при помочі Геса викликати таке невдоволення з Чорчила, що його можна би повалити з уряду. У найгіршому разі, якби плян не вдався, Гітлер сподівався поважного роздвоєння в публичній опінії Англії, роздвоєння, яке могло би сильно помогти Гітлерові. Думав отже Гітлер валити демократію якраз демократичним способом.

Що сталося в Англії по дорученні Гітлерових плянів, мало людей про це знає. Та щоб там не ділялося, всі признають, що Чорчил повів справу для Англії добре. Його першою ціллю очевидно було довести до цього, щоб Гітлер помашерував на Росію. До цього можна було довести лише тоді, коли Гітлер повірить, що на випадок його походу на Росію, до походу прилучиться Англія, в разі конечности під новим міністерським кабінетом. Яку гру заграв Чорчил, не зовсім відомо, але факт є фактом, що Гітлер зрадив свого союзника в Москві й помашерував на нього, наклеймувавши його як зрадника.

Тепер Гітлер ждав, що Англія приступить до його святої кампанії проти Сталіна й комунізму. Замісць цього прийшла для Гітлера несподіванка: Чорчил виступив у минулу неділю з промовою, в котрій він, не вирікаючися своєї ворожнечі до большевизму, все таки признав, що націзм і Гітлер є головним ворогом Британії.

У цей спосіб Гітлер стратив головну точну своєї воєнної гри: він дістав те, чого він так боявся: два фронти.

АМЕРИКА, БРИТАНІЯ, РОСІЯ

Під таким заголовком помістив „Н. Й. Таймс" з 26. червня ц. р. статтю. З її думками хочемо зазнайомити наших читачів. В статті пишеться:

„Це причиниться до більшої ясности в думанні американського народу і до більшого поспіху в акції їх уряду, коли відразу на початку дискусії над питанням нашої політики супроти німецько - совєтської війни ми відкинемо фальшивий і облудний клич „Поможім Росії" і скупчимо нашу увагу на дійсній цілі, це є: „Спиним Гітлера!"

„Зрозуміло, що одинокими людьми в тім краю, які хочуть „помогти Росії" в тім змислі, щоб помогти Сталінови, є жменя наших домашніх комуністів, які багато разів виявляли ненависть до всякої американської засади, виявляли свою цілковиту інтелектуальну нечесність в обличчі сталінських викрутів і закрутів, і свою охоту саботажувати нашу власну оборонну програму як це лиш їм вдавалось.

„Решта знає не хоче й знати про російський уряд. Ми не маємо злоби супроти російського народу; ми будемо нишком надіятись, щоб одним із ненамічених вислідів цієї війни було це, що привелоб їх ближче до якогонебудь гуманнішого і демократичнішого устрою. Одначе для брутального режиму Сталіна ми маємо лише наше найбільше обридження. І ми не маємо наміру підносити престиж цього режиму, або окликувати його як новознайденого приятеля, або помагати йому, щоб він залишався при владі, або давати йому кращу нагоду чинити нам лихо.

„Але справа здержання Гітлера, це інша справа. Кожний акт конґресу Злучених Держав, почавши від повалення ембарґа на зброю, через приняття примусової військової служби і рішення збудувати двоокеанну фльоту, а також ухвалення „ліз-ленд" акту; також кожна спроба сентименту американського народу, де лиш та спроба була переведена, виказували глибоке і добре узасаднене переконання, що агресивна, безоглядна націстична Німеччина є нашою безпосередньою небезпекою; небезпекою так скоро нині зростаючою і так близькою до розгрому Атлянтійського світу, що наші власні вільні інституції знайшлись у смертельній небезпеці, і залишаться в тій смертельній небезпеці, доки націстична Німеччина не буде спинена на своїм шляху".

Ось так тепер пишуть в Америці про Сталіна і його режим. Як довго Сталін сидів на перелазі і дивився, як інші боролись, американські ґазети обережно поступали з ним, все маючи ту скриту надію, що він остаточно злізе з перелазу і візьме участь у боротьбі, по стороні демократій. Колиб одначе він таки не хотів боротись по боці демократій, то вже краще, щоб далі сидів на перелазі, а в ніякому разі не ставав по боці свого „кумпана" Гітлера. З обох причин тактика наказувала американським ґазетам приймати повздержливий тон супроти Сталіна.

Але тепер тих причин нема. Гітлер сам підійшов до Сталіна і штовхнув його так, що той злетів з перелазу. І мусів ставати з Гітлером до боротьби, подобалось йому це, чи ні. А хіба тепер „ґеніяльний" Сталін буде ображуватись на американську пресу, що та його називає „ґенґстером" і явно говорить, що не має для нього ні трошка симпатій? Може совєтський амбасадор запротестує, що в сенаті явно висказують думку, щоб ті „два ґенґстери бились зо собою так довго, доки оба не сконають"? Може з тої образи і люти Сталін не захоче приняти від Америки помочи? Ану, хай він у той спосіб на ґнівається!

Ні, тепер йому не до ґніву. Він тепер прийме все. І злизуватиме всі ті обидливі слова, які на адресу „капіталістів" і „імперіялістів" впродовж довгих літ кидав він сам і його аґенти. Бо від тих „капіталістів" йому тепер потрібно помочи.

Після всякої правдоподібности, колиб Совєти видержали довший час, Сталін ту помічі дістане. Але вона буде йому дана з погордою до нього самого. „Капіталисти" хочуть використати Сталіна як знаряддя для своїх власних цілей. Вони нині цього навіть не скривають і йому в лице це просто говорять. А „ґеніяльний" Сталін мусить все це проковтнути і далі жебрати помочи.

Нема то як „ґеніяльність" автократів! Напередодні вибуху цеї війни ми мали нагоду подивляти подібну „ґеніяльність" польського міністра Бека. Нині вже мало хто про це й памятає. Сумна память по Сталінови мабуть потриває довше.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЕКОНОМІЧНІ ТРУДНОЩІ МОСКОВЩИНИ І ПОЛІТИЧНІ МОЖНОСТИ УКРАЇНИ

Господарська політика, яку запровадив ще царський уряд і яку продовжував вірно большевицький, прямувала до зосередження можливо більшої частини великого промислу на московській території навіть коштом його нормального і успішного розвитку. В околицях Москви, Петербургу, Тули та деяких інших міст засновувалося перед усім текстильні, металюрґічні, хемічні і т. і. підприємства без огляду на те, що вугіль і залізо доводилось довозити сюди з України і почасти з Уралу збільшуючи без потреби цим кошти виробництва. Большевицький уряд намагався також цілий час збільшувати штучно розвиток московського промислу, про що свідчить хоробливо розбухле число населення Москви і Ленінграду і відповідно жахливі мешканьові відносини в цих мстах. Частину московського промислу було зрештою перенесено за Урал остільки з господарських як і з стратеґічних причин. Щоб прискорити і розвинути хижацький визиск природних скарбів України, мусів московський уряд зорганізувати великі підприємства і тут, перед усім в осередках добуття донецького вугля, криворіжського заліза та електричної енерґії Запоріжжа. Але на цілій совєтській території дбав московський уряд про утворення майже виключно великих підприємств, щоб здогнати і перегнати як скорше „головні капіталістичні держави", без огляду на кольосальні непродуктивні витрати невільницької робочої сили головно чужонаціонального населення, що коштувала справді ніби дуже небагато.

Вибух сучасної війни, а особливо хижацький напад на Фінляндію, викрили цілковиту хибність господарського системи московського уряду, який узалежнював не лише величний промисл Московщини, а й саму чинність урядового осередку від наскрізь невистарчального перевозової спроможности дуже рідкого мережева невільничих совєтських залізниць. Вже початок другого року війни допровадив фактично цілу совєтську господарку до справжнього кражу, виявив, що вона вимогам московського імперіялізму ані трохи не відповідає. Мобілізація червоної армії і збільшені потреби московського імперіялізму спричинені війною, поставили такі вимоги до московського промислу, що міліони колхозних, а особливо фабричних невільників вже не вистарчають. Московський уряд мусить мобілізувати хлопців і дівчат у віці від 14 до 17 року для найтяжчих і найшкідливіших для діточого здоровля праць, до копальняних включно.

В полвині другого року війни був московський уряд примушений розпочати поспішну, майже панічну, принаймні частинну, перебудову орґанізації совєтського господарства. Станув на шлях „Нової Економічної Політики", яким він може пійти дуже недалеко не завалюючи політичної будови совєтської вязниці народів. Обчислення всіх ґатунків колхозної данини Молоху московського імперіялізму після самого лише числа гектарів колхозного ґрунту є розуміється безоглядним і безглуздим збільшенням московського визиску на Україні, але воно є разом з тим зменшенням втручання вищого бюрократичного осередку до колхозних справ, збільшенням „самоуправи" колхозу себто сваволі місцевих кациків, що спираються зрештою на збройну силу центральної окупаційної влади. Запровадження скотарських фарм ріжних ґатунків при кожнім колхозі є розуміється дальшим збільшенням визиску, бо відтягненням збіжжа від людини для худоби, але воно збільшує „колхозне" майно, основну масу засобів поживи на Україні, отже ваґу чужонаціональних републик у відношенні до Московщини. В тім же самім напрямку впливає й збільшення ужитку сили коней і волів наслідком зменшеного уживання моторів викликаного браком нафти. Цей поворот до старих методів господарства є безсумнівною хоч і частинний, тимчасовий поразкою ослабленої „механізації" рільництва, поразкою большевизму, отже московського уряду на українськім селі, яка без наслідків в політичних відносинах лишится не може.

Поразка механізації хліборобства є разом з тим і поразкою великих і найбільших рільних підприємств в їх поході проти малих, поразкою хліборобських ґіґантів, перш за все совхозів, показувати які возили перед війною европейських снобів, що їхали до соціялістичного раю подивляти „досягнення" совєтського уряду. Але поразка хліборобського системи сягає значно дальше. Експортові зобовязання Кремля загрожують виживленням навіть самого совєтського робітництва. Фактично заявляє уряд фабрикам, рятуйся, хто і як може, і наказує запроваджувати „ударним порядком" самостійні хліборобські господарства, навіть з скотарськими фармами, при промислових підприємствах. Отже замісць того, щоб „дігнати і перегнати" „буржуазну, виголоджену" після совєтської преси Европу, починають московські можновладці уряджувати по передмістях городи, які „прикрашували" околиці Відня і багатьох німецьких міст вже в часі першої світової війни. Ріжниця тут лише та, що в Европі займалися ним, і займаються тепер ще в більшій мірі з нагоди бритійської бльокади, приватні особи у вільній від іншої праці час, в СССР-же, а особливо на Україні, утворюється в такім господарстві негайно кубло бюрократичних галапасів. „Вісті" повідомляли недавно про одно таке типове господарство, яке при площі в 169 гектарів має директора, його заступника, двох бухгальтерів, двох магазинерів і т. д., себто більш менш цілий апарат колхозних галапасів. Колиж московський уряд визнає отверто непридатність своєї господарської організації для виживлення міського населення, а разом з тим не дає ніякої можности поодиноким републикам перевести його у власнім заряді, то це без наслідків в політичних відносинах поміж Московщиною та Україною лишитися властиво не може.

В промислі відбувається властиво теж саме, що й в хліборобстві. На наказ Кремля розпочала ціла совєтська преса, а зокрема „українська", дуже галасливий похід проти „ґіґантоманії", яку плекав зрештою самий московський уряд протягом двох десятків років, та за „розосередження промислу, перенесення його до родовищ сировини" за „розвиток місцевого промислу предметів широкого ужитку" коштом „місцевого палива", бурого вугля і торфу на Украні. Розосередження промислу малоб якісь вигляди на поважні успіхи лише в тім разі, колиб поруч з господарським розосередженням відбувалась і децентралізація політичного проводу і політичної організації, але про це з огляду на засадничу ворожість поміж Московщиною і Україною не може бути розуміється й мови. Отже розосереджувати промисл також як і хліборобство мають на Україні тіж самі московські централісти. Таким чином до суперечностей поміж традиційним централізмом та сучасними невдалими спробами розосередження, що дезорганізують совєтську господарку взагалі, прилучуються нові політичні противенства поміж Україною та Московщиною.

Найбільш компромітує московський уряд та обставина, що цю „добу великих реформ" розпочато в часі війни, отже під примусом зовнішніх подій, і зовнішніх зобовязань Московщини. Коли московський уряд хвалиться, що лише він урятував „совєтський нарід" від війни, що руйнує „працівне населення капіталістичних держав", то йому треба пригадати, що цю „рятункову акцію" переводиться коштом чужонаціонального населення, а передусім коштом азербейджанської нафти та українського збіжжа.

Німецько-московські відносини були в ріжні часи ріжні, але боротьба України проти Московщини триває від соток років і триватиме невпинно до осягнення незалежности української держави. Сучасні економічні труднощі Московщини витворюють нові можности для боротьби України против неї, і ці можности використає українська нація в повній мірі.

К. Волинський.

ІВАН ГОРИШІВСЬКИЙ.

СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ

(ПЛЯН МАЙСТРА ДМИТРА)

Історична картина з життя львівського братства в XVII. в.

(21)

— То шкода, — сказав повільно; — я гадав, що є.

І знову поглянув на людей, ні одного обличчя не минаючи.

— Здалека ідете? — запитав знову.

— Здалека, — відповів суворо Олекса.

Цікавий гість криво посміхнувся.

— Ге-ге, неохочі до розмови, нехай і так.

Знову згорда сягнув до шапки й поволі, не поспішаючи, пішов у напрямі до своїх товаришів.

— Опришок напевне, підглядати нас прийшов, — вимовив скоро Олекса; — зараз напад буде. Я знаю їх!

— Опришок скочив на коня й відїхав із товаришами. Але враз почався дикий крик із другого боку, — це від заду на табор напали розбишаки.

Та чуйні таборяни й тут сторожили при возах, — зараз відповіли їм з рушниць.

Та бо й від переду почався наступ. Вернувся той шпигун зі своїми кумпанами, прилягли на горбочку і з рушниць та луків стріляють.

Свищуть кулі, джиджать стріли, — табор і собі відстрілюється. За возами заховалися купці й фірмани, завзято стріляють, майна свойого й життя боронять.

Найгірші з кіньми: кидаються як скажені, копитами бють на задні ноги стають, ледви держать їх погоничі. Свиснула стріла і влучила одного коня. Упав на землю, дико хропить, — ще гірше полошаться коні.

Вже й людський зойк чути, когось куля ранила. Крик, метушня в таборі.

Скористали з того розбишаки, підбігають під табор, на самі вози кидаються. Вже тепер із рушниці не вистрілиш, — починається бійка рукопаш. Напасники шаблями рубають, таборяни рушницями наосліп гатять хто дрюками, хто колами, хто заліззям, — що було під рукою. Але опришки вже між вози пруться, вже в табор вдерлися, відбиваються їм таборяни, вже за рамена беруться, змагаються силою, мало зубами не кусаються.

Ґануся в найгіршій юрбі залишилася, пруть на неї з усіх боків, мусіла з землі підвестися, рушниця їй із рук випала, стоїть бліда, безрадна.

Опришки у крик:

— Дівка, ловіть дівку!

Десятеро рук кинулося до неї, вже її досягають. Але Дмитро доступу до сестри не дає, рушницею по головах напасників бє, Олекса разом із ним залізним дрюком гостей чатує. Заревли розбишаки, всею силою кинулися, — ватажок уже Ґанусю в руках тримає. Але позаду враз несамовитий рев почався, що немов гора на опришків звалилася, — це Гордій кинувся на них, своїм ковальським молотом по плечах молотить! З гуком за ним купецька молодь пішла, юрбою налягли на ворога, — опришки до втечі пускаються. Як вітер утікають, до своїх коней чим-дуж біжать і верхи наперед скачуть. Тільки ватажок їх, той, що перший табор підглядати приходив, на місці залишився з розчерепленою головою...

В Ясах.

Табор оборонився. Але без утрат не обійшлося. З купецького майна опришки нічого не захопили, але при бійці вози трохи нарушено, треба було дещо направити. Гірше, що троє коней упало. На щастя, були ще верхівці сторожі, можна було їх узяти до возів. І люди досить потерпіли. Один фірман мав розбиту голову, Федорові вже прострілили ногу, Олексу в руку потовкли, Дмитрові від удару розбишаки шия напухла. Найгірше вийшов коваль Гордій. Котрийсь напасник так рубнув його шаблею по голові, що кров залила йому очі, й він непритомний упав на землю. Всі думали, що неживий. Та фірман Федір узявся відразу його лікувати, й незабаром коваль прочуняв. Та крови багато втратив і блідий і ослаблений лежав на возі.

Не можна було й думати, щоб того дня їхати далі. Табор залишився на місці, щоб усе до ладу довести й ранених полікувати. Не дуже безпечно ночувати в степу, але ради не було. Майже не спали купці й фірмани, а сторожили й насулювали, чи опришки не вертаються. Та ніч пройшла спокійно, і другого дня вранці виїхали з цього нещасливого місця. На місці обозовища залишилася тільки могилка, де поховали ватажка опришків.

По дорозі знову веселість вернулася. Як звичайно — сміялися з Пашковського. Вмовляли в парубка, що він ніби вчорашню бійку проспав. Коли опришки почали стріляти, то товариші ніби то будили його зі сну; але він тільки, мовляв, зпросоння запитався: „Гримить?", повернувся на другий бік і спав далі. А як аж увечір прочуняв, зараз допитувався: „Каша є?" Тільки що на землю не міг злізти, бо стріла з опришківського лука його наскрізь пробила й до воза прогвоздила, — а він і того не чув!...

Реготалися всі з тої небилиці, посміхався і блідий коваль, що лежав обвязаний на свойому возі. Але усміхався він не тільки до товаришів, а ще більш до Ганусі, що їхала при ньому та піклувалася хворим. — бо якже слабого самого лишити та ще такого, що врятував їй життя?

Околиця ставала людніша. По ярах показувалися села, шляхом їхало все більше подорожніх. Було місто недалеко. Селяни на конях з бесагами їхали на торг, їхали верхи й жінки — здалека ясніли їх жовті, зелені й червоні квітчасті хустки.

Врешті наші подорожні з горба побачили Яси, гарне, розлоге місто, з мурованими церквами, білими домами серед зелених садків.

— Яси вельми красні, — нагадав приповідку Олекса.

(Дальше буде).

ПРОТОКОЛ з XX. КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, що відбулась у Harrisburg, Pa., в днях 12-17 травня (May) 1941 р.

Г. Герман говорить, що на всяку спортову акцію треба грошей. Союз дає по троха грошей нашим дружинам. Але не забуваймо, що багато грошей на спортову акцію молодь здобуває собі сама, ріжними підприємствами. Він ставить домагання, щоб конвенція таки ухвалила знов гроші на спортову акцію.

Дел. в. 106, ставить внесок, підпертий відділами 331 і 260, щоб започатковану на вашингтонській конвенції спортову акцію далі вести з дотеперішньою енергією і дати на це потрібні гроші.

Перед голосуванням вивязалась коротка дискусія. Дел. в. 45 каже, що в засаді він не є проти спортової акції. Але закликає делегатів, щоб не забували і про старих. Ніхто не подумає про якісь полекші для старих! Ось чомуб старим членам не дарувати решту їх вкладок і ті вкладки з головної каси покривати?

Д-р Ґалан говорить, що ніхто властиво не є за те, щоб на спортову акцію нічого не давати. Давати треба, але умірковано. бо коли на спорт дається забагато, то це перестає бути спортом.

Дел. в. 206 протестує проти того, щоб переривати наради над спортовою акцією, не допровадивши її до якогось заключення. Дел. в. 29 піддає думку, щоб дати знов 20,000 дол. на спортову акцію, але з тим застереженням, щоб її витрачати умірковано.

А. Шумейко запитує уряд, чи ухвала певної суми гроша на спортову акцію візьме також під увагу інші потреби молоді українського походження, як ось хорове мистецтво, лекції, орхестри і т. п.?

Д. Галичин відповідає, що досі так було, що ухвала гроша на спортову акцію включала також мистецькі і культурні потреби нашої молоді, але **союзової** молоді. Делеґатка О. Придун висказується за піддержку молоді.

Приходить до голосування внесок дел. в. 106, піддержаного вв. 331 і 260, щоб піддержати спортову акцію так само, як це започатковано на вашингтонській конвенції. Внесок переходить одноголосно.

Дел. в. 132, що, як каже, стоїть вже в Союзі 42 роки, жалується, що делеґати думають лиш про молодь, а про старих ні. Він вже на пенсії, не здужає працювати, не може заробляти, а далі мусить платити вкладки до Союзу, як колись. Чому про нас не дбають? — питає він з жалем.

Дел. в. 316 домагається, щоб виборча комісія зложила перед конвенцією присягу, що совісно сповнятиме свої завдання. Містоголова Кузь каже, що принявши уряд в президії, чи в комісії, кожний член вже тим самим стоїть під моральним обовязанням справедливо і чесно виконувати свої обовязки.

Голова М. Пізнак перебирає головство і заповідає, що саме прибувають виборчі бальоти і що члени виборчої комісії повинні явитись на переді, коло президії. М. Пізнак читає кандидатів на бальотах, та дає пояснення у справі голосування. Каже, що на уряд головного предсідника треба віддати один голос, також по одному на уряд заступника й заступниці головного предсідника, головного секретаря, головного касієра; на контрольорів можна віддати лиш пять голосів, на радних лиш одинацять. Тих кандидатів, на яких голосуючий не бажає голосувати, треба викреслити. Як на якімсь бальоті буде відголосованих забагато кандидатів на якийсь уряд, тоді всі кандидати тратять по голосови. Замало може бути. Зіпсутий бальот можна при кінці голосування змінити.

Тут виборча комісія під головством Ю. Павчака почала урядувати, а саме, роздавати бальоти по відділам, а опісля принимати відголосовані бальоти.

По закінченні виборів, в год. 7.30, замкнено збори до чергового дня, до 9. год. рано.

ШЕСТИЙ ДЕНЬ КОНВЕНЦІЙНИХ НАРАД.

Містоголова І. Кузь відкрив наради і покликав секретаря Е. Ляховича, щоб прочитав звіт з попереднього дня нарад. По прочитанні, дел. в. 175 каже, що підчас нарад над платнями для делеґатів він був поставив проект, щоб їм виплатити по $17.50 денно, а не чув, щоб це було прочитано в протоколі. Дел. в. 324, поставив внесок, піддержаний дел. вв. 206, 147, 292, 359, щоб приняти протокол разом з поправкою. Внесок перейшов одноголосно.

І. Кузь відчитав телеґрами і привіти, які надіслали: Голова Управи Союзу Українок в Америці, предсідниця пані А. Кмець; П. Ратика з Монесен, Па.; члениця в. 276 У. Н. С. в Ембридж, Па., Анна Федаш; Милі Лазука, члениця 112 в. У. Н. С.; А. Шаршонь і Н. Габура з Шамокін, Па.; М. Матвіїв + Т. Данилюк, Бетлеґем, Па.; секретар відділу 457 У. Н. С. в Милвил, Н. Дж., М. Романик.

Голова статутової комісії д-р. В. Ґалан, ставить пропозицію в імені цеї комісії, щоб конвенція затвердила таку постанову: Злука запомогових орґанізацій, зокрема тих, які вже перевели в себе реформу, є бажанням членів У. Н. Союзу. Тому XX. конвенція доручає головному урядові У. Н. С. поробити усі заходи до цеї злуки.

Внесок цей формально поставив під голосування дел. в. 292, а піддержали його дел. вв. 74, 345, 316, 36, 155, 146, 317, 187, 39, 123. Внесок перейшов одноголосно.

Д-р Ґалан від статутової комісії читає проект нагороди відділовим урядникам: Статутова комісія уважає, що У. Н. Союз опирається головно на праці відділових урядників, а зокрема секретарів. Дотепершна нагорода відділовим урядникам є невистарчальна. Тому статутова комісія предкладає XX. конвенції У. Н. Союзу слідуючу постанову: XX. Конвенція У. Н. С. доручує головному урядові піднести нагороду відділових урядників, а зокрема секретарів, до тої висоти, яка буде можлива на основі приходів адміністраційного фонду.

Над тою справою розвинулась широка дискусія. Слово забрав Д. Галичин і сказав, що чужі американські компанії, як це вже ствердив д-р Ґалан, дійсно дають своїм агентам більший відсоток від колектовання грошей. Вони можуть платити більше, в першій мірі тому, бо чим більшою є орґанізація, тим загальні адміністраційні видатки відносно зменшуються, а далі також тому, бо вони не є обовязані держати грошей в посмертнім і адміністраційнім фонді окремо, але разом в однім фонді. А в запомогових орґанізаціях фонди є поділені на посмертний, і адміністраційний, і закон забороняє в запомоговій орґанізації взяти хочби одного цента з посмертного фонду до адміністраційного. І хоч У. Н. Союз має оцінку грамот на 155%, то всеодно він з посмертного фонду не може взяти ні одного цента на нагороду для відділових урядників.

М. Мурашко говорить, що чужі асекураційні компанії не платять відсотків від колекти гроша єтало, тільки впродовж певних літ. Тому вони можуть в перших роках платити більше. Зате У. Н. Союз мусить платити, хоч мало, але стало і то навіть тоді, коли відділові урядники зміняються і на їх місци приходять нові, які з попереднім приєднанням членів до відділу не мали нічого до діла.

Д. Капітула не погоджується з тим арґументом і твердить, що американські компанії також платять стало, хоч у наступних роках платять менше, ніж у перших. А що заплата відділовим урядникам У. Н. Союзу є таки замала, тому треба конче ту плату піднести. Дел. в. 361 домагається, щоб головні урядники говорили менше, бо делеґати хочуть говорити. Містоголова Кузь пояснює, що, щоб делеґати могли розумно дискутувати над даною справою, то вони повинні наперед засягнути точних інформацій від головних урядників.

Дел. в. 375 каже, що годиться з д-ром Ґаланом, що відділові урядники це найголовніший чинник в нашій орґанізації. Вони провадять корисну роботу і на них опирається успіх Союзу. Нині треба ходити за членами по домах. Члени вже не голосяться до відділу так, як колись. Щодо орґанізаторів, каже той делеґат, то вони часом беруть незаслужений кредит за зорґанізовані члени. Дел. в. 237 каже, що справу нагороди треба якось точно означити, бо на минулій конвенції також порушувано цю справу, а опісля нічого не вийшло. Дел. в. 238 піддає думку, щоб до пропозиції статутової комісії додати, щоб кожний відділовий секретар був забондований.

Д-р Ґалан відповідає, що справа бонду, це справа кожного відділу зокрема. Бо великим відділам оплатиться накладати бонди на своїх урядників, а малим не оплатиться. М. Мурашко завважує, що бондування, назагал, не оплачується. Бо бондові компанії відповідають за страту орґанізаційного гроша лиш серед певних обставин, застережених у контракті. Коли гроші пропадають не серед умовлених обставин, то хоч був бонд, компанія грошей не звертає. Тому кожний відділ мусить сам на місци давати собі з тим раду. Містоголова І. Кузь радить, щоб відділи вибирали собі таких урядників, які є обережні і на них можна покладатись. Дел. в. 10 каже, що часто замішання в відділі виринає тому, бо один урядник зробить те, другий що інше; один завинить, другий потерпить. Треба вибирати на відділових урядників людей, що мають якусь власність, радить він. Також радить, щоб касієрам виплачувати якісь нагороди. Дел. в. 339 заявляє, щоб відділові справи полагоджувано на відділових зборах, а не на конвенції.

Дел. в. 64 каже, щоб головні урядники Екзекутиви сказали делеґатам, які нагороди можуть дістати відділові урядники? І. Кузь відповідає, що урядники не можуть в тій хвили сказати, які можуть дати нагороди, бо це треба все обчислити і узалежнити від адміністраційного фонду. Радить, щоб дати урядникам повнословість це зробити опісля. Д-р Ґалан також каже, що тепер відразу годі цього обчислити. Дел. в. 90 каже, що ми марнуємо час на обширні дискусії. Головні урядники бажалиб самі якнайкраще нагородити своїх відділових секретарів, бо це заохотилоб їх до праці. Тому треба цю справу поручити їм, нехай дають нагороду тим, що на це заслугують. Дел. в. 62 каже, що делеґати є „боси", тому можуть ухвалити такі нагороди, які захочуть. І. Кузь домагається від дел. в. 62, А. Пашука, конкретної пропозиції щодо того, яку нагороду давати? Дел. Пашук зпочатку остягається, опісля каже, щоб дати секретарям по три і пів відсотка. Далі додає: „ухвалюйте самі, скілько хочете; ви можете рішати", каже він. Дел. в. 403 ставить пропозицію, щоб відділовим секретарам дати по 3%.

М. Мурашко говорить, що деякі делеґати стараються представити головних урядників як таких, начеб то вони були проти підвишки нагороди відділовим урядникам. Це фальшивий підхід і це є грання комедії. Бо ми хочемо нагородити відділових секретарів якнайкраще. Але, як сказано, ми не можемо брати ані цента з посмертного фонду. Щодо адміністраційного фонду, то він не є великий і після останніх ухвал не знати скільки ще в ньому залишилось? Він апелює, щоб делеґати лишили ту справу головному урядові У. Н. С., а він може дасть три, а може три й пів відсотка, залежно від того, як на це дозволять фонди і закон.

Дел. в. 204, М. Близнак, говорить в імені свого відділу, в якім він є секретарем і в імені секретаря другого найбільшого відділу 361, П. Кучми, що коли підвишка нагороди відділовим секретарям буде лиш пів відсотка, то вони дякують за таку нагороду. „Дайте секретарям той сам відсоток, що дають американські компанії", закликає він. І. Кузь каже, що було вже зазначено, що таких високих нагород нема звідки взяти, хіба нехай делеґати ухвалять брати з посмертного фонду. Дел. в. 324 радить, щоб не лиш секретарям дати належну нагороду, але дати по пів відсотка касієрові і предсідникові. Дел. в. 70 питає, чи є можливість виплатити великі нагороди з адміністраційного фонду? „Подумайте добре, що робите", напоминає він. „А коли хочете більших нагород для секретарів і взагалі інших відділових урядників, то не ухвалюйте з адміністраційного фонду стільки інших видатків. Щадіть на інших видатках, а будете діставати більшу нагороду".

Дел. в. 446, з Канади, приходить до слова і жалується, що впродовж довгого часу годі йому було добитись слова. Містоголова Кузь перепрошує його і каже, що це не було тенденційне, але серед загального бажання майже всіх делеґатів забирати голос, таке могло легко статись. Канадійський делеґат говорить з від. 446, що конвенція повинна присвятити більше уваги орґанізуванні відділів в Канаді. Там є чисельне українське населення і є великі можливости для орґанізування відділів У. Н. Союзу. При добрім поведенні справи і співпраці головного уряду там можна зорґанізувати сто відділів У. Н. Союзу.

Дел. в. 238 поставив в справі нагород внесок в тім дусі, в якім представила його статутова комісія, а саме, щоб доручити цю справу головному урядові і хай він, по точнім провіренні фондів, настановить таку високу нагороду відділовим секретарям, яку тільки можливо. Його піддержали дел. вв. 339, 90, 64, 155, 292 і той внесок перейшов одноголосно.

Тут приходить до слова голова виборчої комісії Ю. Павчак і звітує, скільки всі кандидати на урядників до головного уряду дістали голосів і хто з них вибраний до уряду? Кандидати на головного предсідника У. Н. С. дістали: Микола Мурашко 477 голосів, Омар Малицький 197. Кандидати на заступника головного предсідника: Михайло Пізнак 241, Григорій Герман 365, Іван Пеленський 44. Кандидатка на заступницю головного предсідника: Марія Малевич 649. Кандидати на головного секретаря: Дмитро Галичин 571, Володимир Кедровський 48, Леон Михалюк 40. Кандидат на головного касієра: Роман Слободян 658. Кандидати на членів контрольної комісії: Дмитро Капітула 501, д-р Амброзій Кібзей 335, Степан Куропась 270, д-р Володимир Ґалан 420, Роман Смук 281, Іван Іванчук 220, д-р Степан Кулик 180, Степан Ковальчук 61, Андрій Тарас 104, о. Григорій Пипюк 95, Микола Близнак 46, Іван Кузь 137, Михайло Фук 42, Максим Головчак 36, Олекса Коваль 49.

Кандидати на радних: Ґеновефа Зепко 261, Тарас Шпікула 279, Володимир Дідик 268, Павло Дуда 308, Микола Давискиба 240, Степан Слободян 305, Іван Романишин 302, Антін Шумейко 200, Дмитро Шмаґала 199, Юлія Баволяк 165, Ілля Гузар 171, Стефанія Палівода 157, Онуфрій Запоточний 199, Анна Пипюк 135, Андрій Смит 173, Марія Періґ 120, Іван Пігуляк 118, Григорій Тимчій 141, Михайло Кульчицький 97, Михайло Дуткевич 92, Евген Ляхович 215, Анна Дзюрдзевич 69, Іван Шуран 112, Андрій Барбер 87, Іван Годованець 118, Іван Кокольський 93, Іванна Подола 86, Антонина Чупрун 68, Михайло Коваль 49, Михайло Рудий 60, Михайло Беля 46, Михайло Коваль з Дітройту 35, Петро Бартків 69.

Всіх уневажнених бальотів, з огляду на подане на них завеликого числа кандидатів, було 63. Два бальоти були зовсім порожні.

Тут Ю. Павчак в імені виборчої комісії говорить, що на основі статута до радних мусить увійти дві жінки. І хоч з жінок друга кандидатка, а саме Юлія Баволяк, дістала менше голосів, як деякі кандидати мужчини, що не ввійдуть до уряду, то вона, згідно зо статутом, стає радною. Далі Ю. Павчак завважує, що є двох кандидатів з мужчин, які дістали однакове число голосів. Ними є Дмитро Шмаґала і Онуфрій Запоточний, які оба дістали по 199 голосів. Що з тим зробити, питає він?

Над тою справою розвивається дискусія. Дел. в. 370 пропонує, щоб була лиш одна жінка серед радних, а тоді Шмаґала й Запоточний булиб оба радними. Таку саму думку має дел. в. 123, який каже, що хто дістав більше голосів, той є вибраний і годі. Містоголова І. Кузь каже, що статутової постанови ламати не можна. Він закликає двох останніх кандидатів рішити це поміж собою добрим способом і тягнути жереб. Дел. в. 146 піддержує думку І. Кузя. Дел. в. 175 радить, щоб перечислити щераз голоси, а може де буде помилка. Дел. в. 97 піддержує думку жереба. То само пропонує дел. в. 181. Дел. в. 406 радить перечислити щераз голоси. М. Пізнак покликає перед президію Д. Шмаґалу і О. Запоточного і просить їх, щоб вони висказали свою думку на цю справу. Шмаґала говорить, що він є зо стейту Огайо, де є вибрана тільки одна молода дівчина на радну. Коли він не буде вибраний, тоді на цілий стейт буде тільки одна головна урядниця, яка не зможе дати собі ради у всіх справах. Зате в стейті Пенсилвенія є вже аж пять головних урядників. Він думає, що його повинна конвенція вибрати радним. Він годиться, щоб в тій справі делеґати голосували через піднесення рук. Забрав слово також О. Запоточний і представив свій бік. Він сказав, що вже впродовж минулої каденції був радним і совісно виконав свій обовязок. Тому думає, що повинен бути радним і на цю каденцію. А втім він також здається на волю конвенції і годиться, щоб шляхом отвертого голосування делеґати рішили, хто з них має бути радним?

М. Пізнак питає обох, чи може хочуть перечислення бальотів? Оба відповідають, що ні. С. Куропась радить, щоб голосування було тайне. Дел. в. 194 каже, що це велика витрата часу. Хай вони самі між собою рішать, або хай рішить предсідник. М. Пізнак також клониться до думки, щоб оба між собою погодились. Голова виборчої комісії говорить, що цю справу розглядала вже виборча комісія і прийшла до висновку, що це булаб тільки видрата часу перерахувати голоси. Бо виборча комісія була дуже точна в рахуванні голосів, а тому друге числення голосів не може принести ніякої зміни. Д. Шмаґала й О. Запоточний годяться, щоб відбулось голосування через піднесення руки і прирікають, що погодяться на вислід та не будуть робити ніяких дальших домагань в тій справі. Наступає голосування, в якім Д. Шмаґала дістає 252 голоси, а О. Запоточний 72. Супроти цього голова Пізнак проголосив радним Д. Шмаґалу, а О. Запоточному він висловив прилюдну подяку від конвенції, що так по спортовому приняв рішення.

Отже до головного уряду ввійшли такі:

Микола Мурашко, як головний предсідник;
Григорій Герман, як заступник головного предсідника;
Марія Малевич, як заступниця головного предсідника;
Дмитро Галичин, як головний секретар;
Роман Слободян, як головний касієр.

Як члени контрольної комісії:

Дмитро Капітула, д-р Володимир Ґалан, д-р Амброзій Т. Кібзей, адв. Роман Смук, інж. Степан Куропась.

Як головні радні:

Павло Дуда, Степан Слободян, Іван Романишин, Тарас Шпікула, Володимир Дідик, Ґеновефа Зепко, Микола Давискиба, Евген Ляхович, Антін Шумейко, Дмитро Шмаґала і Юлія Баволяк.

Тут забрав слово О. Малицький і заявив, що хоч він був переконаний, що в головнім уряді У. Н. Союзу, зокрема в Екзекутиві, були потрібні певні зміни, то проте він, кандидуючи на головного предсідника У. Н. Союзу, не допускав до того, щоб велась якась брудна і нечесна кампанія проти його противника. Наш Союз, говорив він, опирається на демократичних засадах, в яких дозволяється оспорювати уряд іншого урядника. Але оспорюючи, не треба іншого обкидати багном. Він заявляє, що вів чесну боротьбу і тепер бажає новому головному урядові, зокрема головному предсідникові М. Мурашкові сил і енерґії до виконання його обовязків. Також закликає всіх своїх однодумців до тісної співпраці з вибраним урядом.

Подібне робить М. Пізнак, який кандидував на заступника головного предсідника. Він ґратулює п. Германови за вибір і бажає йому успіху в його орґанізаційній роботі.

Дел. в. 102 ставить внесок, попертий дел. вв. 230, 77, 167, 20 і 206, щоб виборчій комісії дати вотум довіря. Внесок перейшов одноголосно.

Тут наступила полуднева перерва, в часі якої делеґати діставали поквітування на свої конвенційні дієти і розходи.

По полудни наступило заприсяження ново-вибраного уряду. Голова конвенції, М. Пізнак, наперед за присяг головного предсідника М. Мурашка, а той з черги заприсяг цілий склад головного уряду У. Н. Союзу. М. Мурашко з тої нагоди виголосив коротку промову, в якій подякував делеґатам за вибір, і за довіря до нього, а до нових головних урядників апелював, щоб вони разом співпрацювали для добра нашої орґанізації. Голова конвенції, М. Пізнак, подякував від себе делеґатам за співпрацю, а також цілій президії і комісіям та передав дальше урядування головному предсідникові У. Н. Союзу, М. Мурашкові. Окремі подяки зложили оба містоголови.

На чергу нарад приходять дальші пропозиції статутової комісії. Д-р Ґалан ставить пропозицію, щоб конвенція доручила Екзекутиві головного уряду завести клявзулю подвійного відшкодування до нових поліс (Добел Індемніти), де це буде вказане і корисне для членів.

Д. Галичин говорить, що запровадження такого обезпечення оплатиться щойно тоді, коли буде найше 2,000 таких членів, які хотілиб мати того роду обезпечення. Тому, орґанізуючи нових членів, треба при тім збирати інформації, чи між новими кандидатами є багато таких, що хотілиб мати таке обезпечення. Тоді треба подавати ці інформації головній канцелярії. Бо насамперед треба знати, який є попит за того роду грамотами, а тоді доперва рішати, чи треба їх запроваджувати чи ні. Цю думку у формі внеску, поставив дел. в. 242, його попер дел. в. 299 і внесок перейшов одноголосно.

На чергу прийшла полекша для старих членів. Дел. в. 221, піддає думку, щоб проект статутової комісії в тій справі передати головній Екзекутиві. Д. Галичин забирає в тій справі голос і говорить, що дотепер, було багато мови про полекші для старих членів, але не було конкретної пропозиції, як та полекша має виглядати. Головний уряд не є проти полекш. Він є за те, щоб старі члени дістали якнайбільші полекші, але ті полекші не можуть бути такі, як у деяких проектах було сказано, щоб, наприклад, звільнити членів, що мають по 70 і більше літ, від вкладок. Ми можемо дати членам такі полекші, які, у першій мірі, є згідні з асекураційними законами. А колиб ми звільнили тих старих членів з кляси Т, то ми поступилиб неправно, бо скривдилиб членів з кляси О, які відразу платять вищу вкладку на те, щоб, коли осягнуть 70-тий рік життя, перестати платити. Одначе ми можемо дати певний опуст у вкладках для старих членів з кляси Т. Тоді Д. Галичин відчитує листа від союзового актуарія Л. Дж. Вулфа, в якім актуарій подає причини, чому не можливо звільнити зовсім від плачення вкладок. У тім листі актуарій пропонує, щоб дати тим усім членам, що осягнули 70-ий рік життя, або вище, і є обезпечені в клясі Т., двомісячний опуст у вкладках кожного року, замісць тої дивиденди, яку вони тепер дістають.

Дел. в. 242 ставить внесок, попертий дел. в. 345, щоб лист актуарія взяти під увагу і відповідно до нього застосуватись. Перед голосуванням розвинулась ширша дискусія, підчас якої дел. в. 44 піддавав думку, щоб полекшу дати тим членам, які стоять по 20 і більше літ в Союзі; дел. в. 45 запитав, скільки є таких старих членів, що мають по 70 і більше літ життя? Д. Галичин відповів, що буде кілька соток. Той сам дел. в. 45 далі питає, чомуб не взяти для них кілька тисяч долярів на допомогу? Д. Галичин відповідає, що кілька тисяч не поможе. На це треба більше грошей. Дел. в. 1 каже, що коли тих членів нема багато, то треба дати їм якусь підмогу і їх потішити. Дел. в. 236 каже, що Союз має гроші на ріжні видання книжок, на ріжні школи, а для своїх членів не має. Він ставить внесок, щоб полекшу давати вже від 60 року життя.

Д. Галичин пропонує іще додаток до внеску дел. 242, щоб згідно з опінією актуарія, дати старим членам Союзу, що мають від 70 до 75 літ і є в клясі Т., полекшу у висоті двох місячних вкладок щороку, а від 75 р. вище по три вкладки щороку. Дел. в. 242 приняв цю поправку і його внесок йде під голосування. Перейшов великою більшістю голосів.

Приступлено до дискусії над справою кредиту для молодечих членів, які переходять до старшого департаменту.

В тій справі забирає голос Д. Галичин і каже, що на дітройтській конвенції було ухвалено, що молодечий член, переходячи по пятьох або більше роках членства в клясі І. Молодечого Департаменту, до старших, був управнений дістати кредит, який рівнався однорічній вкладці в клясі W. на $1000. На цей кредит звернула власне увагу стейтова державна контроля, яка переводила контролю майна Союзу в 1939 році. Отже ця контроля завважила, що Союз не може признавати кредиту на суму $15.87 (річна вкладка в клясі W. на $1000), тоді коли член заплатив до Молодечого Департаменту тільки всього $15.00 за пять років членства. Бо частина з вплачених грошей мусить іти на ризико обезпечення. Далі контроля завважила також, що не є правильно признавати кредит тільки таким, що були пять років у Молодечім Департаменті, а не давати знова нічого тим, що були менше як пять років. Маючи на увазі ці завваги, Екзекутива припоручила тоді актуарові Союзу поробити обчислення в такий спосіб, щоб цей кредит був розділений справедливо поміж усіх членів, та щоб член міг дістати кредит навіть вже по році членства, коли він буде переходити до старших. Так само, щоб кредит могли діставати не тільки члени, що переходять з кляси І. до старших, але також члени з кляси II., або III., якщо вони хотілиб переходити до старших. Кредит, який згідно з обчисленнями актуарія, можна буде давати є такий:

По одному році членства в клясі І. Молодечого Департаменту, кредит при переході до старших членів буде виносити	$ 1.00
По двох роках членства	2.00
„ трьох „ „	3.00
„ чотирьох „ „	6.00
„ пятьох „ „	7.50
„ шістьох „ „	9.00
„ сімох „ „	10.50
„ вісьмох „ „	12.00
„ девятьох „ „	13.50
„ десятьох „ „	15.00

Повище 10 років членства, належний кредит буде відповідно обчислений.

По одному році членства в клясі II. або III. Молодечого Департаменту, кредит при переході до старших членів буде виносити	$ 2.00
По двох роках членства	4.00
„ трьох „ „	6.00
„ чотирьох „ „	12.00
„ пятьох „ „	15.00
„ шістьох „ „	18.00
„ сімох „ „	21.00
„ вісьмох „ „	24.00
„ девятьох „ „	27.00
„ десятьох „ „	30.00

Дел. в. 316 каже, що годиться з тою новою схемою, але всетаки зазначує, що ця нова схема доведе до того, що з відділу уступить багато молодечих членів. Запитує, чи не можна залишити справи так, як вона давно була?

Д. Галичин відповідає, що не вільно залишити так, як колись було, бо проти цього виступила стейтова контроля. Дел. в. 45 ставить внесок, попертий дел. в. 299, щоб приняти ту нову схему кредиту молодечим членам, які переходять до старшого департаменту, так, як представив Д. Галичин.

Перед голосуванм вивязується дискусія, в якій дел. в. 191 питає, чи той кредит можна дістати у фор-

мі готівки. Д. Галичин відповідає, що ні, бо цей кредит можна буде вжити тільки на перенос на заплату вкладок на нову грамоту. Дел. в. 238 питає, чи молодечий член може перейти відразу до 4 і 5 кляси? Д. Галичин відповідає, що може. Дел. в. 251 питає, від яких років можна давати цей кредит? Д. Галичин відповідає, що кредит є вже навіть по році членства. Він зазначує, що в тій справі будуть розіслані всім відділовим урядникам точні інструкції. Тут наступило голосування над внеском дел. в. 45 і той внесок перейшов одноголосно.

Д. Галичин пропонує, щоб конвенція ухвалила з народного фонду $3,000 на: видання англійською мовою історичної праці проф. Юрія Вернадського з Єйлського університету про Богдана Хмельницького; виданння антольоґії української літератури і видання в одній книжці всіх докладів, що заходами У. Н. Союзу були на Колюмбійськім університеті. Внесок на ухвалення тих грошей поставив дел. в. 230, а попер дел. в. 155. Перед голосуванням дел. в. 217 запитує, чи ті видання підуть у розпродаж? Д. Галичин відповідає, що так. Дел. в. 29 піддає думку, щоб Союз видавав місячник в англійській мові. Наступає голосування над внеском делеґата в. 230, і внесок перейшов одноголосно.

Голова статутової комісії, д-р Ґалан, відчитує таку постанову в справі орґану „Свободи":

ВНЕСЕННЯ СТАТУТОВОЇ КОМІСІЇ:

I.

XX. Конвенція У. Н. Союзу стверджує наступне:

1. Офіційний орґан У. Н. Союзу „Свобода" і "Ukrainian Weekly", був виданий теж і на протязі останніх чотирьох років у такому самому демократичному дусі, в якому був виданий і за минулих часів.
2. Він попирав як завжди так теж і в останніх чотирьох роках інтереси нашого краю.
3. Зокрема він попирав як внутрішню економічно-суспільну політику нашого Президента Френклина Д. Рузвелта, так теж і його заграничну, включно з тою, що боронить демократичні ідеали і дає повну допомогу демократіям у їхнім світовім змаганню з тоталітарними і диктаторськими потугами.
4. Орґан У. Н. Союзу теж в минулих чотирьох роках боронив право українського народу в Европі на самостійне й державне життя, а допомагаючи українським визвольним змаганням, визнавав ту засаду, що український нарід може визволитись тільки власними силами.

II.

XX. Конвенція У. Н. Союзу рішає, що офіційний орґан У. Н. Союзу має бути надалі видаваний в тому самому національно-демократичному дусі, що й досі, як теж має надалі боронити українське імя, допомагати українській визвольній справі та заохочувати наш загал до обєднання і скріплення своїх сил для нашого добра в Америці.

III.

XX. Конвенція У. Н. Союзу висказує рішучий протест проти негідних калюмній, киданих на У. Н. Союз тими, що хотілиб звязувати цю орґанізацію з фашизмом, націзмом чи іншими проти-демократичними доктринами.

IV.

XX. Конвенція У. Н. Союзу взиває весь наш загал твердо стояти у тім грізнім часі при своїм уряді й попирати його у всьому з усіх зусиль, зокрема в тому, що відноситься до якнайсильнішої оборони Америки.

V.

XX. Конвенція У. Н. Союзу витає весь поневолений український нарід, що живе на українських землях в Европі, бажаючи йому нових сил у його геройській боротьбі з окупантами та запевняючи його, що ми звідси зробимо все, що є в наших силах, щоб заставити світові демократії, які попираємо, визнати Україну як вільну, самостійну і демократичну державу.

Тут розвинулась дискусія над редаґуванням „Свободи". Дел. в. 221 каже, що забагато в „Свободі" чужих перекладів. Чи не краще те місце заповнити працями власних авторів, і дати в той спосіб їм самим нагороду та заохоту до дальшої праці? Д-р Мишуга відповідає, що заввага зовсім слушна, але де взяти на це грошей? Положення „Свободи" під фінансовим оглядом дуже невідрадне. Дел. в. 316 каже, що в заявах про „Свободу" все говориться, що вона демократична, але добре булоб, якби тут на конвенції було виразно сказано, що треба розуміти під демократичним напрямком. Далі цей самий делеґат говорить, що в колюмні „З Дня" були висказувані такі погляди, про які, деякі кажуть, що вони ніби мають пронімецьку закраску.

Дел. в. 204, Е. Ляхович, забрав слово і сказав, що це він, як співредактор „Свободи", цілий час провадив колюмну „З Дня" і може ствердити, що це цілковита неправда, щоб у тій колюмні, чи в цілій „Свободі" було колинебудь писане щось таке, з чого можнаб заключати про якісь німецькі симпатії. Він заявив, що його особливо обурюють ті закиди, бо від сім літ він на кожному кроці працював власне в тому напрямку, щоб звернути всю нашу увагу якраз на англьо-саксонський світ. Бо Німеччина, якщо взагалі колинебудь відограє якунебудь корисну ролю для визвольних змагань України, то це може бути тільки на короткий момент, якщоб причинилась до розбиття Совєтів. А після того, колиб створилася самостійна українська держава, німецька експансія на схід своїм вістрям звернеться проти самостійної української держави, так як тепер звернена проти цілих Совєтів. Це значить, що на далеку мету нам треба дійсних союзників шукати в англьо-саксонськім таборі. Зокрема ми, американські українці, повинні стояти на сто відсотків льояльно по стороні Америки і її заграничної політики, яка, як це всім відомо, поставила собі за ціль повну вигру Великої Британії. Ця вигра повинна стати частиною й нашої власної політики. Стоячи льояльно й ефектовно по англьо-саксонськім боці, ми можемо по скінченні війни, і по правдоподібній перемозі цього табору, домагатись, щоб була вчинена справедливість і нашому українському поневоленому народови; щоб він дістав те, що інші народи мають, а саме свою самостійну державу. Е. Ляхович заявив, що цю політику і ці погляди він послідовно заступає від сімох літ. Ще як був в Англії в 1933, 1934 і 1935 роках, він у тім напрямку працював серед англійців, складав меморіяли, переговорював особисто, а також говорив у докладах. Він прочитав уступ з англійського тижневика „Ди Нір Іст енд Індія", з 27 червня 1935 р., в якім пишеться про один його доклад в Лондоні і згадується так: „Докладчик висловив пересторогу проти тої української ґрупи, яка небезпечно звязана з націстичною заграничною політикою". В тім дусі, говорив Е. Ляхович, він писав чимало стать по ріжних ґазетах, зокрема писав багато в „Свободі", в колюмні „З Дня". „Хто читає ту колюмну, то й мусить добре знати, які вона проповідує думки", говорив він, та перестерігав, що по всіх краях, зокрема в Америці, завзято працюють совєтські аґенти, які стараються скомпромітувати всіх українських діячів і всі українські ґрупи, які прямують до відорвання України від Совєтів і створення з неї самостійної держави. Тим большевицьким аґентам байдуже, чи хтось демократ, чи ні. Хтось може бути найкращим демократом і виразним прихильником англьо-саксонського табору. Але тому, що він працює в напрямку відорвання України від Совєтів, він є ворогом Совєтів і його треба нищити. Вони нищать його так, як це їм в дану хвилю і в данім місци найкраще. В Америці їм нині дуже вигідно таврувати когось „націстичним аґентом". Проти цеї провокації чужих аґентів наші члени мусять хоронитись і не давати їм легкодушно віри. Е. Ляхович говорив, що має зо собою про працю в Англії багато документів, яких ніхто не може оспорити і буде дуже радий, якби конвенція назначила якусь комісію, якій він передав би ці документи для точної провірки.

Дел. в. 194, Бартків, забрав слово і каже, що нам не треба чужих свідків, бо ми самі стало читаємо „Свободу". Правдою є, говорив він, що від пару літ „Свобода" набрала виразно демократичного напрямку, але завжди так не було.

Дел. в. 53 піддає думку, щоб побільшити „Юкраїнієн Віклі". Дел. в. 94 ставить внесок, піддержаний дел. в. 70 і 20, щоб приняти резолюцію статутової комісії в справі „Свободи", так як вона була відчитана. Перед голосуванням розвинулась дискусія. Дел. в. 74 одобрює напрямок „Свободи". Дел. в. 21 каже, що „Свобода" повинна писати більше про У. Н. Союз. Дел. в. 336 годиться з напрямком „Свободи". Дел. в. 29 хоче, щоб „Свобода" була живіша. Дел. в. 271 каже, що „Свобода" була чисто народньою. Відбулось голосування над внеском дел. в. 94, щоб приняти резолюцію статутової комісії відносно „Свободи". Внесок перейшов одноголосно.

До дальшого звіту приступає комісія просьб і скарг.

Голова комісії М. Фук подає, що комісія одобрила такі виплати з народного фонду:

Стипендії для української молоді в Америці.

в. 1	Сквір Евген	25.00
в. 7	Пласконос Стефан	25.00
в. 7	Петрунцьо Андрій	35.00
в. 7	Сухиня Михайло	25.00
в. 22	Шульковський Еміль	35.00
в. 30	Клос Катерина	35.00
в. 31	Стах Іван	25.00
в. 45	Ґаламаґа Петро	50.00
в. 53	Микитюк Іван	40.00
в. 63	Опалка Михайло	25.00
в. 63	Оресік Андрій	25.00
в. 69	Мартинець Мирослав	40.00
в. 96	Оземок Анна	35.00
в. 102	Олексик Іван	35.00
в. 112	Дорош Катерина	30.00
в. 113	Білянич Антін	35.00
в. 125	Подоля Левка	25.00
в. 147	Гуменюк Павло	40.00
в. 149	Стецьків Марія	25.00
в. 151	Паланиця Едвард	35.00
в. 151	Біленька Анна	25.00
в. 163	Нагірна Анна	30.00
в. 179	Паращак Павло	40.00
в. 180	Музик Іван	35.00
в. 186	Мельник Михайло	35.00
в. 188	Цмайло К. Александер	30.00
в. 203	Мачержак Чалий	25.00
в. 204	Харамбура Іван	30.00
в. 204	Душник Володимир	25.00
в. 211	Ґеба Іван	35.00
в. 222	Шемердяк Лука	35.00
в. 223	Деренюк Павло	35.00
в. 223	Конюх Ольга	35.00
в. 223	Проць Василь	45.00
в. 223	Морис Юрій	35.00
в. 223	Сенюк Михайло	30.00
в. 236	Шкірпан Еміль	30.00
в. 236	Шкірпан Вілям	25.00
в. 237	Стеців Іван	30.00
в. 238	Прухніцький Андрій	40.00
в. 238	Берестецький Волод.	35.00
в. 239	Сокальчук Андрій	40.00
в. 261	Ґульда Марія	40.00
в. 267	Дідух Ольга	35.00
в. 274	Мусійчук Ольга	35.00
в. 274	Мусійчук Ірина	35.00
в. 275	Ґречен Марвін	50.00
в. 280	Сінгалевич Володимир	35.00
в. 287	Лутвіняк Михайло	35.00
в. 292	Киянчук Марія	25.00
в. 296	Волошинович Григ.	25.00
в. 319	Пшик Володимир	40.00
в. 336	Кісіль Юлія	35.00
в. 336	Іваненко Михайло	30.00
в. 338	Лабойко Іван	35.00
в. 364	Білецький Еміль	30.00
в. 364	Лалюк Александер	45.00
в. 364	Куземко Андрій	25.00
в. 370	Марущак Адольф	25.00
в. 374	Поліщук Петро	40.00
в. 375	Яремко Александер	35.00
в. 390	Бойко Михайло	40.00
в. 393	Риза Вілліс	30.00
в. 393	Максимяк Олекса	35.00
в. 406	Тарас Михайло	30.00
в. 414	Брезіцька Гелина	25.00
в. 422	Рибачок Тарас	40.00
в. 431	Бац Володимир	35.00
в. 442	Тимошек Михайло	35.00
в. 455	Шкварок Наталія	25.00
в. 471	Демкович Іван	40.00

На просвітні і культурні цілі.

Українська Вища Школа в Стемфорд, Конн.	300.00
Українська Католицька Академія для Дівчат у Факс-Чейс, Па.	250.00
Сиротинець у Філядельфії, Па.	250.00
Український Православний Семинар у Філядельфії Па.	100.00
Український Православний Семинар у Ню Йорку,	100.00
Українське Товариство для Захисту старших жінок у Ню Джерзі	50.00
Українська цілоденна школа в Шікаґо, Ілл.	50.00
Українська цілоденна школа в Гемтремк, Міш.	50.00
Диригентські Вчительські Курси у Вінніпеґу, Канада	100.00

Далі комісія ухвалила такі запомоги з запомогового фонду:

Запомоги з запомогового фонду:

в. 1	Турдіс Нестор	25.00
в. 4	Пупчик Марія	25.00
в. 4	Чомко Стефан	25.00
в. 5	Пшеничняк Василь	25.00
в. 5	Микитин Теодор	35.00
в. 5	Барнич Павло	25.00
в. 7	Пласконос Теодор	35.00
в. 7	Шолтис Софія	25.00
в. 9	Почекайло Нелі	25.00
в. 10	Дутканич Яків	25.00
в. 21	Окрепкий Іван	35.00
в. 30	Вдовяк Емілія	25.00
в. 31	Брелик Григорій	35.00
в. 39	Пахолок Андрій	35.00
в. 42	Саган Іван	35.00
в. 43	Романовський Іван	25.00
в. 45	Сарчинський Іван	25.00
в. 45	Веселик Дмитро	25.00
в. 45	Шопа Анастазія	25.00
в. 45	Зґура Тимко	25.00
в. 47	Копчук Марія	25.00
в. 64	Ющишин Михайло	25.00
в. 64	Бурній Михайло	25.00
в. 67	Мельник Михайло	35.00
в. 69	Бобик Михайло	35.00
в. 75	Тарас Василь	35.00
в. 77	Головід Петро	25.00
в. 78	Клепчук Михайло	25.00
в. 78	Фіняк Яків	35.00
в. 80	Тимків Марія	20.00
в. 80	Маркевич Марія	25.00
в. 85	Борецька Марія	25.00
в. 90	Комарніцький Іван (втрата ока).	100.00
в. 90	Лупацій Іван	25.00
в. 91	Возничак Юрій	35.00
в. 91	Любка Анна	35.00
в. 94	Крушельницький Вол.	35.00
в. 98	Гевчук Анна	25.00
в. 99	Кущнір Іван	25.00
в. 99	Надільний Дмитро	35.00
в. 100	Гомелюк Іван	35.00
в. 100	Кукула Ева	25.00
в. 100	Велигодська Ева	25.00
в. 102	Кіба Розалія	25.00
в. 103	Ман Текля	15.00
в. 104	Бажан Яремко	35.00
в. 104	Качмарський Іван	35.00
в. 104	Мисак Григорій	35.00
в. 108	Дзят Іван	35.00
в. 108	Фурґалеч Андрій	25.00
в. 110	Завалніцький Іван	25.00
в. 112	Терлецька Катерина	25.00
в. 112	Толочкевич Юлія	25.00
в. 113	Пітула Іван	25.00
в. 113	Коземчак Михайло	35.00
в. 118	Пайкош Стефан	25.00
в. 121	Кубітович Петро	25.00
в. 121	Яворський Стефан	35.00
в. 123	Козуб Евгенія	25.00
в. 123	Бриндзя Василь	25.00
в. 125	Афтанас Катерина	25.00
в. 125	Косар Текля	25.00
в. 127	Грицик Марія	25.00
в. 127	Паньків Василь	25.00
в. 127	Качор Василь	25.00
в. 130	Попик Григорій	25.00
в. 130	Мазурик Вілям	25.00
в. 133	Суханчик Григорій	25.00
в. 133	Фещук Андрій	25.00
в. 133	Мних Дамян	25.00
в. 133	Пашків Стефан	25.00
в. 140	Терлецький Михайло	25.00
в. 152	Атаманчук Анна	25.00
в. 155	Балюх Катерина	15.00
в. 155	Крицька Анна	50.00
в. 155	Гойда Михайло	25.00
в. 155	Шпак Марія	20.00
в. 158	Баглай Андрій	25.00
в. 158	Більський Михайло	35.00
в. 159	Камінська Ірина	20.00
в. 162	Демкович Пилип	35.00
в. 168	Стек Микола	35.00
в. 168	Дзюбак Василь	35.00
в. 168	Іванило Олекса	25.00
в. 173	Долиба Розалія	40.00
в. 177	Лаврів Марія	15.00
в. 186	Рущин Анна	25.00
в. 186	Цмар Елисавета	25.00
в. 200	Великанович Людвіна	25.00
в. 204	Максимович Микола	35.00
в. 204	Папроцький Петро	25.00
в. 204	Тураш Ілія	25.00
в. 209	Голуб Йосиф	35.00
в. 209	Савчак Олекса	35.00
в. 209	Мізяк Юлія	25.00
в. 210	Яхніцький Василь	25.00
в. 213	Гренда Юрій	25.00
в. 213	Запотоцький Андрій	25.00
в. 220	Шкварок Іван	35.00
в. 220	Демко Василь	35.00
в. 221	Тронд Маря	25.00
в. 221	Канонік Семен	35.00
в. 223	Маліборський Мих.	25.00
в. 223	Гринчишин Софія	15.00
в. 229	Савкулич Михайло	30.00
в. 230	Біжик Катерина	25.00
в. 230	Горбаль Теодор	25.00
в. 233	Швець Марта	25.00
в. 233	Валах Катерина	25.00
в. 234	Воробель Іван	25.00
в. 235	Бобак Іван	35.00
в. 235	Ґвоздь Семен	35.00
в. 245	Войтович Іван	25.00
в. 247	Білей Петро	35.00
в. 259	Трусяк Анна	15.00
в. 260	Харків Ева	25.00
в. 270	Яцків Анастазія	25.00
в. 273	Драбик Іван	35.00
в. 273	Рудка Іван	25.00
в. 274	Крайц Михайло	35.00
в. 279	Самборський Ілія	25.00
в. 280	Рубльовська Анастазія	25.00
в. 280	Скалатський Стефан	25.00
в. 283	Зобків Клементина	25.00
в. 291	Гущак Анна	25.00
в. 293	Ставнична Агафія	25.00
в. 294	Гуменюк Йосифина	25.00
в. 300	Лаврук Григорій	25.00
в. 300	Катинська Марія	25.00
в. 303	Полик Тимко	20.00
в. 306	Мисливий Іван	25.00
в. 308	Лесиґанич Михайло	25.00
в. 309	Ковтун Іван	25.00
в. 319	Стиранка Микола	25.00
в. 320	Івахів Олекса	35.00
в. 323	Шиляк Василь	35.00
в. 333	Роль Анна	25.00
в. 334	Сорівка Стефан	25.00
в. 334	Самотуз Григорій	35.00
в. 336	Баліцька Параньа	25.00
в. 342	Бубняк Анастазія	25.00
в. 342	Маркович Апольонія	25.00
в. 345	Гайва Ева	20.00
в. 348	Дарко Анна	15.00
в. 350	Сливинський Мих.	35.00
в. 358	Волошецька Юлія	25.00
в. 361	Лапій Ліна	35.00
в. 361	Пухір Семен	25.00
в. 361	Катулька Йосиф	35.00
в. 370	Децембер Ксеня	50.00
в. 370	Рошка Ксеня	35.00
в. 371	Малецький Семен	25.00
в. 371	Романків Григорій	35.00
в. 371	Порман Ольга	15.00
в. 373	Кондрат Анна	20.00
в. 374	Біляк Андрій	25.00
в. 379	Бобик Генрій	35.00
в. 381	Наконечний Панько	25.00
в. 385	Сокіл Кирило	35.00
в. 385	Бойко Микола	25.00
в. 385	Кошляк Гавриїл	35.00
в. 385	Скобар Параскевія	20.00
в. 388	Проць Стефан	25.00
в. 389	Ґринюк Марія	15.00
в. 396	Бекіш Іван	35.00
в. 398	Гуміняк Йосиф	25.00
в. 404	Гудик Марія	20.00
в. 406	Варголяк Тереса	20.00
в. 411	Казьмірик Теодор	25.00
в. 413	Свинчак Марія	15.00
в. 413	Барилська Анна	15.00
в. 457	Патен Дмитро	20.00
в. 458	Сенюк Михайло	25.00

Комісія Просьб і Скарг уневажнила або відкинула отсі запомоги:

Від. 91, Петро Шак — член помер.

Від. 133, Михайло Яблонський, був хорий, одначе тепер працює два або три дні в тижні.

В. 135, Антін Клим — просьба відкинена, бо член вже отримав запомогу цього року.

В. 155, Доротея Прус — просьба відкинена бо вона є членкою молодечого департаменту, а в цьому департаменті члени не платять на запомоговий фонд і тому, згідно зо статутом організації, запомога не належиться.

В. 155, Михайло Лопушанський — просьба відкинена, бо статут організації постановляє, що запомога належиться, коли член був хорий або покалічений не менше пять місяців, а згаданий член був покалічений два місяці.

В. 155, Анна Шевчук — запомога відкинена, бо членка була покалічена два місяці.

В. 168, Софія Космина — запомога відкинена, бо членка отримала запомогу в грудні 1940. року.

В. 168, Панько Бороледький — запомога відкинена, бо член отримав запомогу в грудні 1940. року.

В. 168, Анна Паньків — запомога відкинена, бо членка отримала запомогу в лютім 1941. року.

В. 178, Василь Романець — запомога відкинена, бо член був хорий короткий час і вже працює.

В. 254, Іван Шибеляк — запомогу відкинено, бо член помер, а запомогу з цього фонду платиться членам за життя.

В. 436, Сузанна Гентош— запомогу відкинено, бо членка була хора короткий час.

В. 22, Мільтон Шульковський — просьба відкинена, бо не доручено відповідних документів згідно зі статутом організації, параграфом 51.

В. 82, Микола Гайдук просить про допомогу для сина обезпеченого в молодечім департаменті. Просьбу відкинено, бо в цьому департаменті нема запомогового фонду.

В. 193, Анна Молодович — запомога відкинена, бо членка не є хорою, а бідною, а таких запомог У. Н. Союз, не виплачує.

В. 12, Іван Федько — запомога відкинена, бо відділ не виповнив друку про запомогу, як це постановляє статут орґанізації, параграф 51.

В. 136, Андрій Брандибура — просьбу відкинено через брак відповідних документів.

В. 91, просьбу Петра Мудрика, про зворот заплачених грошей за відділ 258 при злуці з відділом 91. відкинено.

Відкинено просьбу 291 відділу, щоби конвенція подарувала довг відділу за незаплачені вкладки до головної каси.

Справу Григорія Болюха, бувшого члена 45 відділу комісія відкинула, бо член вибрав всю резерву, яка була на його членській грамоті.

Справу Івана Хрупалика, члена 324 відділу комісія не може вирішити, бо цю справу вирішує статут орґанізації. Член є на безплатнім продовженні обезпечення.

В. 39, запомогу для Юстини Туркевич відкинено через брак відповідних документів.

В. 76, справу запомоги для Семка Дзіжа відкинено через брак відповідних документів.

В. 267, просьбу Романа Каплуна комісія відкинула ізза браку відповідних документів.

В. 322, просьбу Гелини Літовинської комісія відкинула через брак відповідних документів.

В. 339, просьбу Марії Сорока комісія відкинула, бо ця членка отримала запомогу в 1941. році.

В. 398, запомогу Василя Червоняка комісія відкинула, бо член отримав запомогу в грудні 1940. року.

Комісія відложила просьбу про запомогу для Івана Аґреста, через брак відповідного документу. Дальше відкинено слідуючі прохання про запомоги: Української Православної Церкви в Честер, Па. і Українського Інформаційного Бюра, в Філядельфії, Па. Відкинено скаргу М. Петрова, проти одного члена У. Н. Союзу, вважаючи цю справу за приватну обох сторін.

Рішено відкинути стипендії отсих членів: Йосифа Парніцького, від. 69; Лидії Ковпак, в. 123; Михайла Горостак, в. 223; Анни Мазник, в. 407; Івана Терлецького, в. 438; Івана П. Гловацького, в. 433. Згадані стипендисти не були ще навіть року членами У. Н. Союзу, або тільки думають вписатися на курси до вищих шкіл.

Рішено дати стипендії для слідуючих студентів по присланні відповідних документів, а саме: Василеві Римнякові, в. 118 $35.00; Лонгинові Годівському, від. 204 $25.00; Іванові Слободянові, в. 206 $35.00; Стефанові Савчукові, в. 239 $35.00; Олі Скоропад, в. 245, $35.00; Данилові Коруна, в. 276, $45.00; Теодор І. Колодій, в. 296, $35.00; Михайлові Паламар, в. 330, $40.00.

Комісія Просьб і Скарг, отримала на конвенції від делеґатів кілька десяток прохань, до запомогового фонду на звичайнім папери і заявляє, що всі ті просьби комісія відкинула як незгідні з постановою статуту У. Н. Союзу, а саме параґрафу 51. Комісія отримала також просьби таких членів, що дістали запомогу з цього фонду в другій половині 1940. р. або в 1941. р. Комісія вирішила такі запомоги, що були виповнені на формулярах У. Н. Союзу, маючи також рекорд кождого члена. Це відноситься також і до стипендій.

Справу просьби Гуртка Українських Науковців в Америці щодо помочі створенні відповідної Наукової Установи — Українського Наукового Інституту в Америці — передано до дальшого урядування Головному Урядові У. Н. Союзу.

Після того розвинулась дискусія і ріжні запити. Дел. в. 270 висказує свій жаль, що комісія не взяла під увагу просьби одної членицї його відділу, і уділено їй лиш $20, коли їй треба було ухвалити більше. Дел. в. 316 запитує, чи всі ті, що дістали підмоги, мали лікарські свідоцтва. Дел. в. 324 запитує, що сталось зо справою поновного приняття Івана Хрупалика до У. Н. Союзу? М. Фук, голова комісії просьб і скарг відповідає, що його неможливо приняти. В дискусіях і запитах брали ще слово дел. вв. 320, 235, 210, 345, 370, 237, 342, 379 і 338. Накінець дискусії дел. в. 342 поставив внесок, піддержаний дел. вв. 58 і 96, щоб приняти до відома звіт комісії просьб і скарг і все одобрити. Внесок перейшов одноголосно. На внесок дел. в. 44 попертого дел. вв. 100 і 130, уділено комісії просьб і скарг вотум довіря.

Дел. в. 247 запитує, хто розписував до делеґатів ті пашквілі, в яких були негідні обвинувачення на головних урядників У. Н. Союзу і редакторів „Свободи"? М. Мурашко відповідає, що тепер вже знаємо, хто це робив? Судячи по листі, який вислав п. В. Кедровський до одного нашого члена, це він писав ті пашквілі і їх розсилав.

Дел. в. 25, д-р Л. Мишуга заявляє, що він обіцяв внести до протоколу цитати стать п. Кедровського, написані в одній канадійській ґазеті і це він зробить, руководячись повною обережністю, бо п. Кедровський вже передтим грозив „Свободі", що буде скаржити її до суду. Д-р Мишуга також каже, що щоб вже раз висвітлилась справа його радієвої промови в Відні, він ту промову прочитає і просить затягнути її до протоколу. Д-р Мишуга читає наступне:

Щоб те, що було мною передше сказане, не могло послужити матеріялом для евентуального процесу, чим п. Кедровський у подібному випадку вже грозив, хочу дещо додати до вияснення у справі моєї діяльности в Европі, в 1938 році. А також у справі нападів п. Кедровського на У. Н. Союз, „Свободу" і мене в канадійсько-українській пресі. Отже згідно з тим, що я заповів передше, подаю до протоколу Конвенції ще таке:

1) Делеґат на конвенцію У. Н. Союзу, В. Кедровський, написав в канадійськім часописі „Український Голос" (ч. 23) з дня 5. червня 1940 р. у статті п. н. „Конґрес американських українців" між іншим таке:

„Оті всі, що так старанно хотіли накинути українському загалові ріжні „тоталітарні" ідеї, одержали жорстоку лекцію й поразку на конґресі у Вашинґтоні. Навіть ті, що дібралися до провідних становищ в У. Н. Союзі та в ґазеті „Свобода", по іронії випадку, в тій самій галі три роки тому були підтримані й поставлені на свої становища членами та пропаґандою орґанізації ОДВУ, тепер в особі п. М. Мурашка, голови У. Н. Союзу, давали лекцію представникам ОДВУ. Це тому, що вони зорієнтувалися, де тепер сила, і поспішили „переключити" свою орієнтацію на демократію.

„Конґрес американських українців дав широкий мандат своїм демократичним провідникам і можність широкої праці. Тепер на обовязку їх лежить використати той мандат та повести дальшу активну і реальну працю для допомоги визвольній боротьбі українського народу. Цей обовязок в першу чергу спадає на тих, що ввесь час боролися за принціпи демократизму, що перемогли в тій боротьбі, чим спричинилися до скликання і успіху такого імпозантного конґресу, а саме на Український Робітничий Союз та ґазету „Народну Волю". Перемога ця не лише робить ту ґрупу признаними лідерами, але й обовязує ними бути та виправдати надії мас, які вони покладають на свій провід".

Ось це є зразок тої великої „любови" п. Кедровського до У. Н. Союзу, і поширення пропаґанди за У. Н. Союзом у Канаді, про що п. Кедровський нам говорив тут на конвенції, зазначує д-р Мишуга. Отже він не тільки, що відмовив найстаршій народній установі в Америці, себто У. Н. Союзові лідерства, але ще й „наказує" другій організації, що вона, а не У. Н. Союз обовязана бути лідером. А при тому у Канаді ширить ще неправду, бо пише про тих, що стоять у проводі У. Н. Союзу, що вони не були і не є демократами.

2) Далі в канадійськім „Українськім Голосі" (ч. 14) з 3. квітня 1940. р. у статті п. н. „Тепер черга за канадійським УНО", п. Кедровський, повідомляючи канадійських українців про те, що буде скликаний в Злучених Державах „Конґрес Американських Українців", пише, що до згоди в справі того конґресу довго не приходило, бо змагалися дві сторони „демократична та тоталітарна". Отже перемогла, пише п. Кедровський, демократична сторона. Щож то перемогло? І тут п. Кедровський грубими буквами передає з відозви у справі конґресу американських українців ось такі слова:

„Ми свідомі того, що український нарід може вибороти собі належне йому право господаря на своїй землі тільки власними силами".

„Отже цим", пише п. Кедровський, „відкидається оте, так зване „орієнтування" на ріжних „вуйків", які, мовляв, опікуються нами та „для нас збудують Україну", як це від довших років проповідувало в Америці ОДВУ (те саме, що в Канаді УНО), а також ґазета „Свобода", цей одинокий щоденник серед української іміґрації в цілім світі".

Згадуючи за тих, що підписали відозву в справі одного конґресу американських українців, п. Кедровський „інформує" Канаду про ті особи так, що між підписаними є такі, що „готові були тягнути на шибеницю тих, що стояли ввесь час на засадах демократії, а саме: Григорій Герман, почесний голова ОДВУ і перший його предсідатель; Дмитро Галичин — ставленник ОДВУ на ріжних становищах та постійний „присяжний" на великих підприємствах ОДВУ; д-р Лука Мишуга — редактор „Свободи", що поставив цю ґазету на службу ОДВУ, що попровадив у ній

(Докінчення Протоколу на 3. ст. „Свободи")

ВОЛОД. ДОРОШЕНКО.

ДО ІСТОРІЇ ВЗАЄМИН НАДДНІПРЯНЩИНИ З НАДДНІСТРЯНЩИНОЮ

Які неймовірно тяжкі були сто літ тому зносини з Україною, показує такий факт. Я. Головацький ледви упросив львівського книгаря Міліковського спровадити для нього „Енеїду" Котляревського та „Історію" Бантиш-Каменського; книжки прийшли по десятьох місяцях, але пролежали аж півтора року в цензурі, поки їх йому доручено! А коли, мимо того, Головацький зголосився до Міліковського вдруге, щоб добути інших книжок, то той не схотів приймити замовлення.

В цих обставинах доводилося користати з ріжних оказій. Спершу стали в пригоді деякі російські вчені, що відвідували Галичину. В 1835. р. переїздили через Львів Погодін і Кіреєвський. Через них в 1836-42 рр. Зубрицький, Вагилевич і Головацький дістали пару разів посилки з книжками, між ін. і українськими (твори Гребінки, Гулака Артемовського, Квітки, Котляревського, Шевченка, тощо). Першим російським українцем, що навязав зносини з галицькими, був Плятон Лукашевич, видавець збірки „Малорусскія й червонорусскія народныя думы и пѣсни", який побував у 1839. р. у Львові, де стрінувся з Я. Головацьким та іншими діячами. Вернувшися додому, він теж листувався та полагоджував ріжні орудки своїх галицьких знайомих щодо книжок, тощо.

Та хоч як прихильно ставився Лукашевич до галичан — адже він іще в передмові до згаданої вище своєї збірки радив їм уживати рідної мови — мови простого народу, він не міг дуже піднести їх на дусі, бо сам дуже песимістично дивився на українську національну справу. Може тому, що його точила невидна ще душевна хороба, що невдовзі цілком притьмарила його розум. Другим, що навязав безпосередні зносини з австрійською Україною, був Ізмаїл Срезневський, що, відбуваючи в 1831-42 рр. наукову подорож по Словянщині, познайомився з австрійськими українцями у Відні, Ужгороді, а вкінці у Львові, де пробув майже три тижні. Срезневський, тоді сам ентузіяст українського руху, зробив велике враження на своїх закордонних знайомих, як це знаємо з присвячених йому писань Якова Головацького та Вагилевича.

Я. Головацький присвятив дорогому гостеві гарний вірш, який слід тут навести:

Руський з руським повстрічався,
Руський з руським повитався —
Хоть з далекой України,
Хоть з далекої родини,
Вже один другому брат!

Ізвяжімся, рідні діти,
Час вже нам відмолодніти!
Свою пісню заспіваймо,
Своєй сили добуваймо,
Та все піде в лад!

Срезневський інформував галичан про українські літературні справи в Росії, а повернувши додому, листувався з ними та посилав їм українські книжки (в рр. 1842-44).

Крім Лукашевича й Срезневського, ще двом визначним наддніпрянським діячам довелося в тім глухім часі бути посередниками у національно-культурних звязках Галичини з Україною. Були це Михайло Максимович та Йосип Бодянський. Обидва вони мріяли побувати в Галичині, але так і не судилося їм навязати особистий контакт із галицькими земляками. Але й листовні їх взаємини були для останніх дуже пожиточні. Вагилевич, Я. Головацький і Зубрицький кореспондували з Максимовичем у рр. 1837-41. Крім інформацій і порад у ріжних українських літературних та наукових справах і книжкових посилок, Максимович торкався й принципових питань галицько-українського національного життя. Хоча для російської України обмежував Максимович уживання рідної мови тільки до творчости поетичної, приймаючи позатим російську літературну мову як орґан громадського й наукового життя, проте австрійським землякам радив культивувати свою рідну мову взагалі в письменстві, — не лиш у красній літературі. В листі до Зубрицького (22. IV. 1842. р.) писав Максимович, що „для русинів австрійської імперії жива мова — це українська".

В згоді з цими своїми поглядами витав Максимович у 2-гій книжці свого альманаха „Кіевлянинъ" спроби української поетичної творчости галичан, головно М. Устіяновича й А. Могильницького, особливо виріжнивши „Русалку Дністрову". Багато уваги в своїх листах до галичан присвятив Максимович правописній справі і його то порадам і впливам треба приписати закорінення в Галичині так званого етимольоґічного правопису.

Такий самий характер, що й Срезневського або Максимовича, мали зносини з галичанами й відомого українського слявіста Йосипа Бодянського в рр. 1843-49, що цікавився галицько-українськими народніми піснями та літературним рухом. Для редаґованого Бодянським наукового журналу „Чтенія" вислав Зубрицький свою історію Галичини, а Я. Головацький збірку народніх пісень.

Через Бодянського йшло до Галичини багато книжок українських, або українознавчих (так, у червні 1845. р. прислав він Головацькому 129 томів ріжних книжок).

І хоч які ще нечисленні й нетривалі були в 30. та 40. рр. мин. ст. отсі культурні взаємини двох займанщин, усеж мали вони великоважне значіння для поширення й поглиблення національної свідомости галицько-українського громадянства. Особливо яскраво виявилися наслідки цього єднання в памятний рік „весни народів".

(Дальше буде).

ФРАНЦІЯ ЧЕРЕЗ ВІЙНУ БЕЗ ПШЕНИЦІ

ВІШІ. — Через німецько-російську війну Франція не дістане цього літа заповіджених 250,000 тон пшениці від російського уряду. Німеччина обіцяла дати з цієї скількости лише три четвертині, а решту радить добути обміною товару від Бельгії.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

CATHOLICISM REUNION URGED FOR 160,000,000

Cicognani Appeals at Chicago to Members of Eastern Rites

(Special to The New York Times)

CHICAGO, June 29— Archbishop Amleto Giovanni Cicognani, Apostolic delegate to the United States, in a sermon today called for reunion of the 160,000,000 Greek and other Eastern Orthodox Chistians of the world with the world's 400,000,000 Catholics.

Preaching to a congregation overflowing St. Nicholas's Ukrainian Greek Catholic Church, the apostolic delegate cited only one point of doctrine which separated Eastern and Roman cummunions other than the recognition of the primacy of the Pope. He praised the beauty of the oriental rites and the faithfulness of Eastern Christians to the Eucharist, especially as celebrated in the closing mass today of the First Diocesan Eucharistic Congress of the Eastern Rite Catholic churches.

„These Eastern Rites recall to mind a great part of the history of the church, the holy doctors," he said, "and their learned works and writings, the first eight ecumenical councils celebrated before the schism of Photius in the East, where the creed of Nicea and of Constantinople resounded like a hymn of triumphant victory over the condemned heresies.

"The Holy See has constantly desired that these oriental rites be preserved entire in form and spirit. By wise laws she has determined and protected membership in this or that rite. It is a duty of justice and of charity to recognize and love these oriental rites for the simple fact that they embrace about eight million brother Catholics.

"But the additional importance of these rites both for us and for the Eastern Catholics is evident when we think that they are and will continue to be providential means for the return of well over 160,000,000 Chistians separated from us today. They belong to these rites, and on their return to the Catholic church they will rejoice in finding them intact, loved and venerated."

(THE NEW YORK TIMES, Monday, June 30, 1941).

ПРОТИ-ФРАНЦУЗЬКЕ ПОВСТАННЯ В СИРІЇ

АНКАРА (Туреччина) — Вже від трьох днів радіова стація в Бейруті не подає звичайних донесень і тому поза Сирією кружляють уперті чутки, що там вибухло протифранцузьке повстання. Анґлійські дипльомати, правдоподібно поінформовані про події в Сирії, не подають вісток.

Повстання проти французів у Сирії загрозило би не лише військам уряду в Віші, але й „вільним французам", що воюють з анґлійцями.

ЗАПИТИ І ВІДПОВІДИ В СПРАВІ БОНДІВ

П.—Що булоб, колиб нагло мені треба було тих грошей, які я вложив в оборонні щадничі бонди?

В.—Ви можете перемінити свій бонд на готівку по 60 днях кожної хвилини, коли забажаєте. Тоді дістанете всі свої гроші, вдодатку належні відсотки.

П.—Чи багато власників бондів продає свої бонди?

В.—Ні. Люди хочуть помогти Америці узброїтись проти всяких можливих нападів. В багатьох випадках люди вкладають в оборонні бонди і марки кожний цент, який мають до заощаджання. Деякі з них це роблять в той спосіб, що просять своїх затруднювачів, або банки, щоб вони задержували частину з їх платні, аби за неї купити бонди, чи марки.

ЗАВВАГА: Щоб купити державні оборонні бонди і марки, треба удатись до найближчого почтового уряду, або банку; також можна написати по інформації до скарбника Злучених Держав Америки, Вашингтон Д. С.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Піврічні збори тов. ім. Івана Франка, від. 241., відбудуться в суботу, 5. липня, в 7. годині ввечір, у церковній гали. Ґерес Евеню. Проситься членів прийти на збори, бо будуть важні справи до полагодження. — Уряд Тов.

ЛАКАВАНА, Н. Й. — На надзвичайних зборах Бр. Пресв. Богородиці, від. 149., що відбулися 15. червня, вибрано предсідником Івана Дубика на місце старого предсідника Михайла Бойка, котрий помер на удар серця 3. червня 1941. — Онуфрій Стецьків, 141 Wilkes-Barre Ave., Lackawanna, N. Y.

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК:
МИКОЛА МУРАШКО,
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
ГРИГОРІЙ ГЕРМАН,
261 Madison St., Wilkes-Barre, Pa.

ЗАСТУПНИЦЯ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
МАРІЯ МАЛЕВИЧ,
344 Becks Run Road, Pittsburgh, Pa.

ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАР:
ДМИТРО ГАЛИЧИН,
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ГОЛОВНИЙ КАСІЄР:
РОМАН СЛОБОДЯН,
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

ДМИТРО КАПІТУЛА,
33 S. Hancock St., McAdoo, Pa.

Д-р ВОЛОДИМИР ҐАЛАН,
1134 Atwood Rd., Philadelphia, Pa.

Д-р АМВРОСІЙ Т. КІБЗЕЙ,
11903 Jos. Campau Ave., Detroit, Mich.

РОМАН СМУК,
1515 Estes Ave., Chicago, Ill.

СТЕПАН КУРОПАСЬ,
4041 W. Kamerling Ave, Chicago, Ill.

ГОЛОВНІ РАДНІ:

ПАВЛО ДУДА
947 Ottawa St., Windsor, Ont., Canada.

СТЕФАН СЛОБОДЯН,
4323 N. 16th St., Philadelphia, Pa.

ІВАН РОМАНИШИН,
711 Grove St., Irvington, N. J.

ТАРАС ШПІКУЛА,
1409 N. Lawler Ave. Chicago, Ill.

ВОЛОДИМИР ДІДИК,
6521 Rutland St., Detroit, Mich.

ҐЕНОВЕФА ЗЕПКО,
887 Boulevard St., Akron, O.

МИКОЛА ДАВИСКИБА,
41 Rosewood St., Mattapan, Mass.

ЕВГЕН ЛЯХОВИЧ,
72-50 Manse St. Forest Hills, L.I., N.Y.

АНТІН ШУМЕЙКО,
1972 Ostwood Ter., Union, N. J.

ДМИТРО ШМАҐАЛА,
1504 E. 173rd St., Cleveland, Ohio

ЮЛІЯ БАВОЛЯК,
76 S. Tamaqua St., McAdoo, Pa.

Головна канцелярія У. Н. Союзу знаходиться у власнім домі під числом 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.

Почтова адреса У. Н. Союзу:
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.
Telephone: BErgen 4-1016.

КОНВЕНЦІЙНИЙ ПРОТОКОЛ

(Докінчення)

шалену кампанію за ідеї „диктатури, тоталітарности, авторітарности, монократизму" й т. п., що все аґітував за те, що Німеччина збудувала Карпатську Україну й що Німеччина збудує цілу Україну".

Ось так п. Кедровський пише про мене, як відповідального редактора офіційного орґану У. Н. Союзу, і каже, що я все аґітував, що „Німеччина збудувала Карпатську Україну й що Німеччина збудує цілу Україну". Тому, що ось таку брехню кинув п. Кедровський в теперішні воєнні часи, я мушу заклasти проти неї ось тут на конвенції, де п. Кедровський є делеґатом, рішучий протест. Ви, шановні делеґати і делеґатки чули мене на десятках ато й сотках віч, так, як чули мене десятки тисяч людей. Ви всі читаєте „Свободу" і теж знаєте, що ось ті твердження п. Кедровського є звичайною калюмнією, простою видумкою і клеветою, бо як „Свобода" так і ми всі й я з вами завжди і всюди голосили і усіх наших людей виховували тільки в однім дусі, а саме, що український нарід може визволитись тільки власними силами і своєю кровю і посвятою.

3) Мою промову виголошену через радіо у Відні 14 жовтня 1938. р., представив п. Кедровський в канадійськім „Українськім Голосі" (ч. 45, з 6. листопада 1940. р.), ось так:

„Та в часи походу Німеччини проти Чехо-Словакії-України опинився в Европі редактор одного американсько-українського часопису. Для свого престіжу й політичної ваги повіз з собою уповноважнення від ріжних орґанізацій, а в тому числі й від ОДВУ. Опираючись на свої мандати (шкода, що не було в нього мандатів від погребних бюр для поховання української справи), він виступав на німецькім радіо в Відні з нападами на Чехо-Словаччину та вигукував радість „українців", що Німеччина йде їх „визволяти з чеського ярма".

А дослівний текст тої радіової промови у Відні є такий:

„Закарпатська Україна, себто та земля, яку дехто баламутно ще й досі пробує називати „Підкарпатська Русь", була, як відомо, від непамятних часів землею, на якій природнім господарем був український нарід. І такою є вона й тепер. Велика частина народу цеї країни була змушена через утиски мадярської влади і нужду покидати рідну землю і шукати свободи та можности до життя на американській землі. І саме та іміґрація згодом заважила на тім, що Закарпаття ввійшло по світовій війні в склад чехословацької республики.

Не є моїм завданням вичисляти ті безмежні кривди, яких дізнало Закарпаття під празькою владою, коли мати на думці господаря цеї землі, себто український нарід, і його права на самостійний розвій свого культурного, економічного і політичного життя. Обмежуся тільки до того, що стверджу, що це право було знехтоване, а міжнародніх договорів, що це право ґарантували, Прага не виконала. Ми в Америці добре бачили, до чого доведе Чехословаччину того роду політика, і тому у пресі та на ріжних конґресах і маніфестаціях пробували прилюдно заговорити до політичного розуму провідників Чехословаччини.

Ми вважали, що цей момент зіслала історія на те, щоб чехи вилікувались зо свого політичного русофільства і вже раз пізнали, що вони сусідують через Закарпаття з великою Україною, а не з Московщиною. А коли український нарід зміг по сотках літ неволі піднятись у 1917-1918 році до самостійного державного життя і таким життям навіть якийсь час жити, і то серед найтяжчих обставин і постійної боротьби зо своїми історичними ворогами, то хіба в країні Томи Масарика і демократії повинніб відчути ту велику силу, яку виявили і далі виявляють українські міліонові народні маси в боротьбі за здійснення тих принципів, які проголосив президент Вилсон, а завдяки яким також і чехи стали державним і самостійним народом. Одначе празька влада не хотіла цього розуміти. І тому не розвязувала позитивно української справи.

Саме цей брак політичного розуму, як і брак людського відчуття траґедії 45-міліонового українського народу, що бореться за свою свободу, не дали змоги Закарпаттю за чехословацької влади розвинутись у такому природньому українському вигляді, якого вимагала справедливість і добре зрозумілі інтереси українців, чехів та словаків. Тепер те все мусить бути негайно направлене.

Повідомляю, що я одержав телеґрафічні поручення зо Злучених Держав Америки боронити в імені міліонової маси американських громадян українського роду право Закарпатської України рішати про свою долю. У звязку з тим подаю до загального відома наших братів і сестер на Закарпатті, як і ріжних офіційних чинників, таке:

Формально доводиться мені говорити в імені американсько-української установи, що зветься „Український Народний Союз", який існує в Америці 44 роки і має десятки тисяч членів. А також від політично-гуманітарної української установи „Обєднання Українських Орґанізацій в Америці", що то від 17 років допомагає українському народові в його змаганнях до визволення. Кажу „формально", бо фактично справа представляється так, що на цілій американській півкулі серед міліонів української іміґрації нема такої української партії, установи чи церкви, якаб фактично вже не заявилася за те, що ось тепер стверджую. А саме:

1) Закарпатська Україна є власністю того 45-міліонового українського народу, що від тисячліт з нею сусідує. І тому ціла українська нація відчуває у теперішній хвилині право і обовязок допомогти словом і ділом цій країні добути такі права, щоб уже раз назавжди був там справжнім господарем український нарід зо своєю культурою, мовою і рідною назвою краю.

2) Американсько-українська іміґрація, а то й весь український нарід, ніколи не відносились ворожо до чехів і словаків. І також не думають шкодити їм у теперішній важкій хвилині. Вони тільки настоюють на те, щоб український нарід на Закарпатті став свобідним і державним і не був далі предметом національного і культурного гноблення та матеріяльного визиску. А також, щоб Закарпаття уже раз перестало бути „пляцдармом" для ударів у державницькі і національні ідеали української нації з боку не тільки Совєтів, але й інших ворогів української державности. А якщо чехи і словаки є дійсно за право українського народу на самостійне державне життя, то вони цілком певно знайдуть і тепер в українському народі щирих приятелів не тільки на Закарпатті, але всюди, де він не жив би. Тільки хай завжди памятають, що як для них їх рідна земля і її воля є на першому місці, так для чесних, свідомих і характерних українців є Україна понад усе.

Виконуючи отсею заявою дане мені уповноваження, витаю щиро всіх наших сестер і братів у Закарпатській Україні з їх уже осягненими здобутками і кличу:

Держіться твердо далі на становищі господаря Закарпаття — нашої прадідної української землі. Ми всі, де ми не булиб, є з вами і для вашої допомоги. Памятайте, що ваш успіх є успіхом усього українського народу і перемогою правди".

Дел. в. 292 домагається, щоб видавати календар. М. Мурашко відповідає, що члени не розкуповують календара в належнім числі і через те все треба докладати. Р. Смук піддає думку, щоб дати більшу поміч для Юкраінієн Віклі". Дел. в. 29 каже, що з огляду на те, що молоді члени звільнені з плачення за „Свободу", краще булоб, якби видавати замісць „Віклі" місячник в анґлійській мові. М. Пізнак забирає слово і каже, що „Юкраінієн Віклі" впродовж довгих літ вело дуже добру роботу серед нашої молоді в Америці і давало йому першорядні інформації про українське життя і культуру. Тому треба йому дати більшу підмогу, щоб воно могло приняти більше дописувачів та щоб можна було їм бодай трошка заплатити. Він ставить внесок, щоб на видатки для „Юкраінієн Віклі" дати, крім теперішньої квоти $475, ще додатково по $300 місячно. М. Мурашко говорить, що, безперечно, „Юкраінієн Віклі" робило і робить дуже добру роботу, але $300 місячно забагато. Він пропонує $100, евентуально 125. Дел. в. 212 ставить внесок, піддержаний дел. вв. 342, 94 і 155, щоб дотеперішню підмогу для „Юкраінієн Віклі", що виносить $475, піднести до $600 місячно. Перед голосуванням М. Пізнак домагається таки $300, також дел. о. Гундяк каже, що замало. Внесок дел. в. 212 йде під голосування і переходить великою більшістю голосів; один проти.

Канадійський дел. в. 446 говорить, що на основі того, що він чув про п. Кедровського і його шкідливу роботу для У. Н. Союзу, п. Кедровський заслугує на те, щоб його виключити з Союзу. Тому він пропонує його виключити. М. Мурашко говорить, що в тій справі треба поступати згідно зо статутом, а статут виразно постановляє, за що можна викидати зо Союзу. Тоді канадійський делеґат пропонує, щоб дати наґану. М. Мурашко признає, що наґану можна дати. Дел. в. 94 каже, що не можна давати наґани позаочно, бо Кедровського тепер нема на нарадах. М. Мурашко радить залишити цю справу так як вона є.

Дел. в. 342 піддає проєкт, щоб відсотки від позичок знизити з 4% до 2%. М. Мурашко каже, що це законно неможливо. Тоді цей самий делеґат пропонує знизити на 3½%. М. Мурашко говорить, що і цього не можна зробити, бо інвестиції мусять приносити відповідні відсотки, коли не хочемо, щоб члени мали колись платити вищі вкладки. Бо зароблені відсотки є дуже тісно звязані з висотою членської вкладки. Дел. в. 238 радить, щоб кожний делеґат зобовязався бодай одного члена в рік приєднати, а тоді можна буде говорити і про більші полекші. Він теж піддає думку, щоб на будучій конвенції делеґати не мали права ухвалювати більших дієт, ніж це можливо видержати конвенційному фондові.

Дел. в. 361, М. Пізнак, забирає слово і каже, що конвенція забула про одну дуже важну справу, а саме про перенесення У. Н. Союзу і „Свободи" до Ню Йорку. Він каже, що хоч У. Н. Союз є найбільшою українською інституцією, але він не знаходиться в більшім місті, тільки в малім, та щей до того в дуже поганій секції. Його треба перенести до Ню Йорку, де збільшаться відразу фінансові можливости для Союзу, а також можна буде вдержати кращий контакт з членами. Рівнож „Свобода" добре на тім вийде з огляду на оголошення, яких далеко більше можна дістати в Ню Йорку ніж в Джерзі Сити. Він пропонує уповноважнити Головний Уряд У. Н. Союзу, щоб той занявся переведенням цеї справи в життя.

Проти його внеску приявні делеґати голосно протестують. Дел. в. 157 ставить внесок, піддержаний дел. вв. 155, 20 182, щоб над тою справою замкнути дальшу дискусію. Внесок переходить. Перед тим ще говорять ті, що вже зголосились до слова. Дел. в. 361 П. Ковальчук піддержує М. Пізнака і викладає всі добрі сторони такого перенесення У. Н. Союзу до Ню Йорку. Приявні делеґати далі гаряче протестують, та виступають проти перенесення У. Н. Союзу. Дел. в. 102, Д. Шмаґала, також говорить, що варт перенести Союз і „Свободу" до великого міста. Дел. в. 21 питає, що зробимо зо старим домом? М. Пізнак відповідає, що з огляду на околицю, в якій знаходиться старий дім, він вже не представляє і не буде представляти такої вартости, що колись. Дел. в. 217 радить залишити цю справу головному урядові. Проти перенесення висказуються делеґати відділів: 104, 339, 50, 100. Приходить під голосування проєкт дел. в. 361, щоб Союз і „Свободу" перенести. За внесок голосувало 32 голоси, проти 105. Внесок перепав.

Дел. в. 361, М. Пізнак, ставить внесок, щоб конвенція дала повновласть головному урядові У. Н. Союзу, щоб він міг створити свойого роду комітет і висиґнувати на ту ціль потрібні гроші, аби відбивати калюмнії і брехливі напади ріжних шкідливих елементів, які стараються обкидати болотом У. Н. Союз і ціле українське імя. Внесок піддержали дел. вв. 74 і 276. Внесок перейшов одноголосно. Дел. в. 20 запитує, де буде черговa конвенція? Він завважує, що галя на цій конвенції була затісна для всіх делеґатів. Д. Галичин відповідає, що місце конвенції на основі статуту ухвалює головний уряд. Але члени можуть піддавати думки в тій справі. Дел. в. 144 ставить внесок, піддержаний дел. вв. 120 і 204, щоб замкнути конвенцію. Перед замкненням М. Мурашко виголосив кінцеве слово, в якім закликав всіх союзовців забути ріжниці і тертя, а братись спільними силами до праці. По відспіванні обох гимнів, американського й українського, головний предсідник У. Н. Союзу закрив конвенцію в год. 7:30 вечером, у суботу, 17-го травня 1941 року.

Евген Ляхович,
перший секретар конвенції;

Михайло Ґудзиляк,
другий секретар конвенції.

ОЛЕКСА КУЗЬМА.

З ІСТОРІЇ ОДНОГО КУРІНЯ

(З боїв під Львовом)

В ночі загострена чуйність, щоб не наразитись знову на якусь несподіванку. Нетерпеливо жду на приказ з команди „ґрупи Схід". Досвіта посилаю другого з черги їздця до Унтерберґен, бо перший, висланий ще вечером, десь пропав. Врешті приїздять оба рано, в білий день.

Приказ від команди „ґрупи Схід": дня 30. грудня в год. 8 рано наступ на цілім фронті по відомим вказівкам приказу Начальної Команди. Отже сьогодня здобути Кривчичі та Знесіння на лівім крилі, а кістярню і передмістя Львова на правім! Здобувши Кривчичі належить на кожний випадок окопатися і так обезпечитись щоб здобуті місця не треба опускати. Раз заняті позиції держати всіма силами і навіть серед найприкріших обставин не вільно думати про відворот. Крило належить хоронити власними силами і все треба тямити, що лише той остане побідником, хто довше видержить. Курінь Човгана наступає на Збоїська з ґрупою Шашкевича. На кінці приказу читаю: Є відомість з Начальної Команди, що Поляки відступають на цілій лінії.

Цю останню чутку ми чули тому два дні, перед другим наступом і сьогодня в неї ніхто не повірить. Тому тяжко буде сьогодня рушити людей до наступу, бо всі обєктивні і субєктивні труднощі з попередніх днів лишилися в повній основі.

Перша трудність це була фізична неможливість: наступ не міг зачатися в год. 8. рано, бо приказ до наступу доручено нам пізно в год. 9-тій. Приказ до наступу треба було передати наперед подиноким сотням, розкиненим на фронті 15 км. Дальше: людям треба було дати наперед зісти обід, бо голодні не будуть проливати цілий день крови і то по снігах та водах. А врешті: людям треба було додати духа. Треба було вжити великої сили вимови, щоби забезпечити моральний підклад операції.

Вже було полудне, як лисиницька ґрупа рушила в наступ. Одна сотня коломийського півкуріня йшла лісом, друга полем, потім наша четверта, дальше половина третьої з Підборець. Дві чети з третьої мали рушити з ліска праворуч. Все було видко як на долоні.

Неприятель привитав наших вже з далека вогнем. Вони мусіли залягати і відстрілюватися. Зачала горіти ґрупа домів під лисиницьким лісом. А від залізничої будки перед Кривчичами працював знову скоростріл. Наша артилерія стріляла, на жаль, тільки шрапнелями і тому скоростріл займав наших дальше. І наша боєва лінія припинилася знову перед кривчицьким присілком. А перед нею рвалися ворожі шрапнелі. Видко було втрати, бо як одна чета скочила на кількадесять кроків наперед, кількох наших стрільців лишилося на снігу.

І почався відворот на цілем фронті. З одержаних сьогодня приказів не вдалося виконати нічого, не осягнено навіть того, що попередніми разами.

Пишучи цього вечера ситуаційне звідомлення верховній команді, я заявив, що коли курінь трьома наступами не міг виконати приказу Начальної Команди, то лише тому, що цей приказ серед таких боєвих умов, з такими техничними засобами і з таким людським матеріялом є невикональний. Вища команда не уявляє собі мабуть конфіґурації терену. Головні труднощі у здобутті Кривчич і Знесіння лежать в тому, що здовж тих місцевостей від полудня тягнеться ланцюх високих горбів, які домінують над тими селами. Є це продовження гірського хребта від Чортківської скали. Як довго ті горби не є в наших руках, так довго немислиме вдержання Кривчич і Знесіння. Вони є знаменитим кріпосним валом для неприятеля. А щоби їх здобути, треба мати наперед Личаківський дворець і рогачку, звідки йде комунікація в місто. Інакше кожне наше посунення в сторону Підзамча йде під ворожим ударом з гори. І тому наступ з Лисинич на Кривчичі є зачинанням від кінця і засуджений на невдачу. А як довго не заняті нами Кривчині і Знесіння, так довго наші не можуть вдержатись коло міської різні і на жовківськім передмістю. Інша річ, що треба мати у своїх руках також Збоїська.

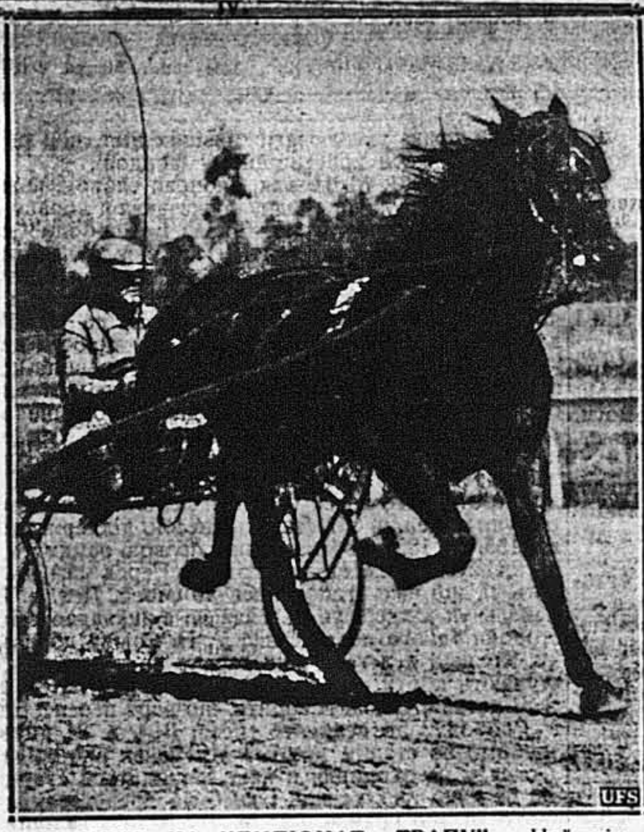
Отже ключ ситуації находиться в кривчицьких і знесінських горах. Хто має їх в руках, той має Кривчичі і Знесіння. До здобуття й державання цих гір був призначений коломийський півкурінь (дві сотні), сила смішно мала і недостаточна, як це показалося зараз на самім початку операцій.

Що я у своїх поглядах щодо пляну Начальної Команди не помилявся, показалось пізніше. Наступів у цьому районі більше не приказувано, хоч команда куріня перейшла в інші руки, війна під Львовом перемінилася в позиційну і курінь оставався на тих становищах аж до весни, коли сам неприятель виступив з офензивою.

Після третього наступу моє перетомлення дійшло до крайних границь. Мої нерви були розторощені, я сильно перестудився, захрип і не міг взагалі користуватися телефоном. Тому ще раз просив верховну команду звільнити мене з мойого становища. Через кілька днів від Начальної Команди прийшло рішення по мойому бажанню, причім мені висловлено признання за дотеперішні труди. Я дістав інше службове призначення..

На кінець не можу не згадати про своїх курінних старшин, що були моїми военними співробітниками. Браві вояки, з твердої австрійської школи, що розуміли своє діло, а притім щиро віддані національній ідеї! Назву хоч би Ґаздайка, Блавацького, Сеника, Миськова, Панаса, Винявського, Романка, Гусаківського, Желіска, Боднара, Огоновського, а зокрема молодого четаря Шпілера, недавнього абсольвента віденської школи, німця.

(Кінець).

КАНДИДАТ НА ЧЕМПІОНАТ „ТРАПУ". — Цей кінь, власність В. Г. Стренґа, є головним кандидатом на чемпіонат таких перегонів, як показані на світлині; на випадок виграної власник дістав би 40,000 долярів.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БЕЙОН, Н. ДЖ.

На спомин доброго сина американської України.

Дня 20. червня українська громада в Бейон, Н. Дж., була оповита смутком великого жалю, бо в той гарний соняшний день ця громада супроводжала на місце вічного спочинку свойого свідомого й щирого та люблячого, молодого члена своєї громади, бл. п. Михайла Бориса, одинокого сина Петра й Марії Борис.

Ніхто своїм очам не хотів вірити, що це лежить у домовині той бравий, сильної будови, високий, все щирий, все усміхнений молодець, котрий своєю веселою вдачею, своїм зичливим відношенням розвівав смуток між тими, що були в його товаристві. Так, це був той Михайло Борис, котрий своїм поведенням, чемністю, працею й любовою всього того, що кожному українському серцю є дороге, заслужив собі те, щоби бути справжнім прикладом для всеї нашої тутродженої молоді.

Перше всего, над життя любив, поважав і шанував своїх родичів, котрі своїм домашнім поведенням защіпили в молодому Михасеві любов до всього, що наше рідне. А що був і дуже талановитий, то родичі дбали про те, щоб йому помогти в його науках, бо все говорили: „що коли навчиться, то буде міг краще працювати не тільки для себе, але й для загальної української справи".

І родичі в своїх надіях не завелися, бо Подійний Михайло не тільки що покінчив науку інжинірії з відзначенням, але й в часі науки брав активну участь у громадськім народнім життю.

Покійний любив музику й спів. Грав на кількох інструментах та навіть часом провадив (управляв) оркестрою. Покінчив українську вечірну школу. Знав свою матірну мову в слові й письмі. А що відзначався гарним та сильним голосом, то ще від чотирнацятого року свойого життя належав до церковного хору та все відспівував сольові басові партії. Найбільше Покійний тішився, коли „Хор Боян" уладжував концерти, бо все казав: „дамо нагоду чужинцям почути наші гарні пісні"! Був прикладним членом У. Н. Союзу в 281. відділі; також був активним членом Української Молодечої Ліґи Північної Америки. Він не опустив ані одної конвенції, ні одного важного зібрання, а ще й інших напоминав й наказував, щоби сповняли свої обовязки. За те Покійний був всюди люблений і поважаний. Тому то так багато було зїхалося народу на той сумний обряд, коли не стало в живих покійного Михася. Приїхали були свої й чужі, хто тільки знав його, з близька й здалека, щоби віддати йому останню прислугу за його щиру працю й любов до свойого народу.

Без нього не обійшлися ні один концерт, ні одно представлення, в яких він не взяв був участи. Всі знали Покійного, що він ніколи не відтягнувся від якоїсь праці, котра потрібна була, чи то для громади, чи то для загально народньої справи. І можна сміло сказати, що вся культурна праця в бейонській громаді: „Листопадові Обходи", „Свята Тараса Шевченка", „Память про Ольгу Басарабову", „Дні Матери" — то львина заслуга була Покійного на протязі десять років. Що більше: він не стидався, а дуже часто нераз брав капелюх та ішов за збіркою, як треба було на якусь народню ціль. А від себе давав нераз більше, як навіть можна було сподіватися. Не диво, що бейонська громада своїми пожертвами вибивалася на перше місце. У тому була велика заслуга громадян Борисів і їх улюбленого сина Михася.

Та все те проминуло наче сон. Тішилися родичі, що виховали такого гарного сина. Та й великі надії на нього покладали, бо вже й помагав батькові в заряді фабрики, якої був душею, бо скінчивши з відзначенням науку інжинірії, знав добре нарабляти з всякими потрібними хемікаліями.

Тішилася громада, що мала в особі Покійного Михайла Бориса щирого й свідомого громадянина, який не дивився, чи хтось якусь роботу зробить. Він сам її робив.

Тож нехай цих пару рядків тут написаних утревалить память про нього в його родині, приятелів і знайомих. А для родичів у їх смутку хай буде заплатою те, що вміли виховати сина так, що своїм коротко тревалим життям (бо прожив не повних 26 літ) заслужився своїми добрими ділами більше, ніж інший, що жив би і сто років. А тобі приятелю, Михасю, хай американська вільна земля буде легеньким пером. Спи! І про волю України сни, а як та воля прийде, то Україна згадає й Тебе між своїми вірними дітьми: не злим тихим словом.

В. М.

Фільмовий актор К. Морей має женитися з мотелькою К. Колдвел.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В середу, 25. червня 1941., в Мерсі Шпиталі в Скрентоні, Па., померла по короткій недузі молода членниця відділу 159. У. Н. Союзу

ІРИНА КАМІНСЬКА.

Покійна мала при смерті лише 20 літ. Вона покінчила Сентрал Гай Скул і була студенткою Скрентонської Музичної Консерваторії.

Покійна належала до багато українських молодечих товариств і співала в хорі. Вона була членицею комітету, котрий робить приготування до зїзду католицької молодіжи, що має відбутися в Скрентоні в липні.

Полишила в смутку матір, Марію і батька Михайла Камінських, 2 братів: Росела й Михайла (мол), 5 сестер: Катерину (замужну), Анну, Тересу, Марію й Олену.

Похорон відбувся в суботу, 28. червня, рано, з української церкви Св. Володимира.

Нехай земля буде Їй легка, як перо! В. І. П.!

М. Камінський, секр.

Дня 30. травня 1941. р. помер у Рочестері, Н. Й., в шпитали Аюла по короткій недузі член Бр. св. Йосафата, від. 217. У. Н. Союзу,

СТЕФАН ШЛЮСАР.

Роджений 9. вересня 1892. р. В часі смерти мав 49 літ. Родився в селі Пуків, повіт Рогатин, Західня Україна.

До У. Н. Союзу вступив 1924. року і був членом 17 літ.

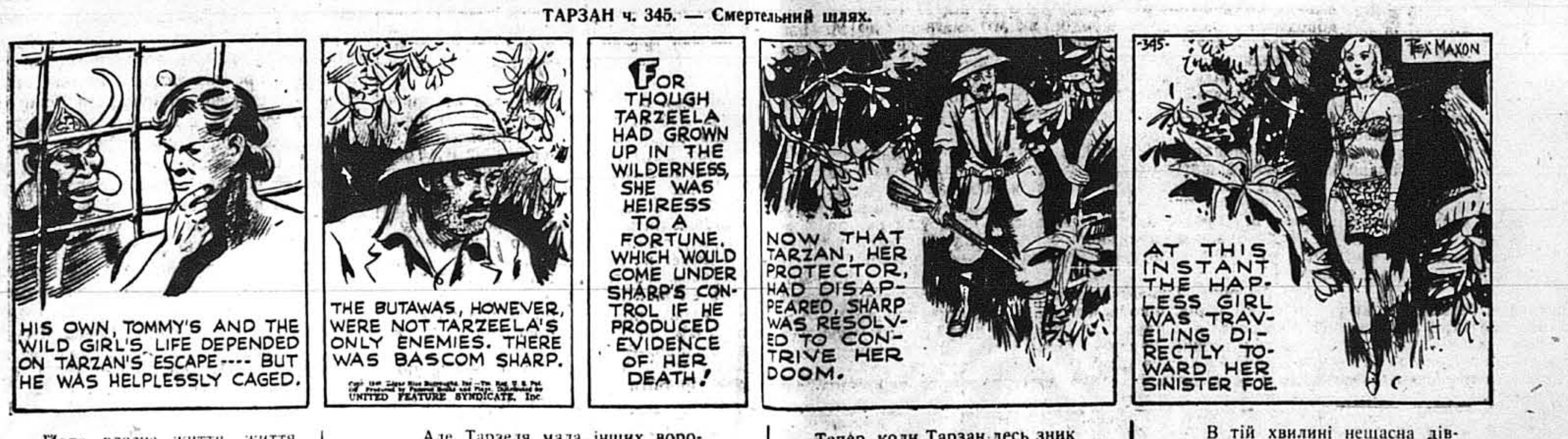
Похорон відбувся з похоронного заведення Івана Марґан 2. червня до гр.-катол. церкви св. Йосафата при співучасти членів і знайомих, а відтак на цвинтар Шалаті.

Похороном занялось Бр. св. Йосафата, бо Покійний не мав тут родини. Він оставив у смутку жену Катерину і сина Михайла в старім краю.

Хай земля Вашинґтона буде Йому легка!

Андрій Іванів, секр.

ТАРЗАН ч. 345. — Смертельний шлях.

Його власне життя, життя Тома і білої дівчини залежало від того, чи вдасться йому втекти з лапки Краґи?

Але Тарзеля мала інших ворогів, крім батавців. Її ворогом був також Баском Шарп, який хотів зґладити зо світу Тарзелю, щоб заволодіти її майном.

Тепер, коли Тарзан десь зник і більше не перешкаджав Шарпови, той постановив раз на все розправитись з Тарзелею.

В тій хвилині нещасна дівчина, не прочуваючи нічого, йшла просто в той бік, де знаходився її завзятий ворог — Баском Шарп.